

સુરતમાં વરસાદની વચ્ચે રોગચાળો વકર્યો

૧૨ દિવસમાં ૧૦ લોકોનાં મોત

સુરત: ગુજરાત સહિત સમગ્ર દક્ષિણ ગુજરાતમાં મેઘરાજા મૂકીને વરસાદ છે. રાજ્યમાં અત્યાર સુધીમાં દક્ષિણ ગુજરાતમાં સિઝાનનો ૪૮ ટકાથી વધુ વરસાદ વરસી ચૂક્યો છે, પરંતુ ધીમે ધીમે રાજ્યમાં વરસાદજન્ય બીમારીનું પ્રમાણ વધી રહ્યું છે. ડાયમંડ સિટી સુરતમાં છેલ્લા કેટલાક દિવસોથી રોગચાળો વકર્યો છે. સરકારી હોસ્પિટલમાં પણ દર્દીઓથી ઊભરાઈ રહી છે, જેમાં છેલ્લા ૧૨ દિવસમાં ઝાડા-ઊલટી અને તાવથી બાળકો સહિત ૧૦નાં મોત થયાં હતાં.

યોમાસાની ઋતુને કારણે મલેરિયા, ડેન્ગ્યુ, ઊલટી-ઝાડા, શરદી-ખાંસી, તાવ જેવા મોસમી રોગોથી પીડાતા દર્દીઓની સંખ્યામાં વધારો થયો હતો. સુત્રોના જણાવ્યા પ્રમાણે નવી સિવિલ હોસ્પિટલ ઓપીડીમાં દરરોજ ૧૦થી ૧૨ ટકા વધુ કેસ આવી રહ્યા છે. જો સતત વરસાદ ચાલુ રહેશે તો આગામી દિવસોમાં મોસમી રોગોનાં કેસમાં વધારાને શક્યતા નકારી શકાય નહીં.

સુત્રોના જણાવ્યા પ્રમાણે, હવામાનમાં ફેરફારની અસર હવે લોકો પર દેખાઈ રહી છે, જેના કારણે મોસમી રોગોથી પીડાતા દર્દીઓની સંખ્યામાં ૧૦થી ૧૨ ટકાનો વધારો થયો હતો. થોડા દિવસો પહેલા ભારે વરસાદને કારણે શહેરના કેટલાક વિસ્તારોમાં ઘરો અને દુકાનોમાં ખાડીનું પાણી પ્રવેશ્યું હતું. સો સાયટીઓ જળબંધકાર થઈ ગઈ હતી. પાણી ભરાવાથી મચ્છરજન્ય રોગો વધી રહ્યા છે. મલેરિયા અને ડેન્ગ્યુ ઉપરાંત, વરસાદ દરમિયાન હેપેટાઇટિસ, ટાઇફોઇડ, કમળો અને તીવ્ર ગેસ્ટ્રો અને યામડી પર બંજવાળાના દર્દીઓ પણ મોટી સંખ્યામાં વધ્યા છે.

સુરતમાં સોમવારે શરૂ થયેલી વરસાદની ઈન્સેક્ટ ફરી એક વખત પાલિકાની પોલ ખોલી હતી. સુરતમાં રવિવારે માત્ર બેથી અઢી ઇંચ પહેલા વરસાદ સામે પાલિકાની ડ્રેનેજ સિસ્ટમ ડેલ થઈ હતી. આજે પણ વરસાદના કારણે સુરત નવસારીને જોડતા ભેસ્તાન રોડ પર નદી વહી, કંટારગામ, ડિંડોલી, વીઠાઈપી રોડ સહિત અનેક વિસ્તારો પાણી પાણી થઈ ગયા હતા. શહેરના અનેક વિસ્તારોમાં પાણીનો ભરાવો થતાં લોકોને ભારે હાલાકીનો સામનો કરવો પડ્યો હતો. વધતા વરસાદ વચ્ચે પણ પાલિકા પ્રશાસનની વ્યવસ્થા પર ગંભીર સવાલો ઊભા થયા છે, જેમાં રસ્તાઓની બિસ્માર હાલત ઊભી થઈ છે.

કચ્છ પર મેઘરાજા ઓળઘોળ

સર્વત્ર વાવણીલાયક વરસાદથી કચ્છીઓ ખુશ

ભુજ: બંગાળની ખાડીમાં સજીવિલી સિસ્ટમના પુલે બારમેઘ ખાંગા જેવી ધીંગી અપાઢી મહેર રાજ્યભરમાં થઈ રહી છે ત્યારે અત્યાર સુધી સાર્વત્રિક મેઘકૃપાથી વંચિત રહેતું કચ્છ માત્ર એકજ દિવસમાં ત્રણથી છ ઇંચ જેટલા ભારે વરસાદમાં ધમરોળાતાં સર્વત્ર જળબંધકારની પરિસ્થિતિનું નિર્માણ થયું છે અને લોકો હવે ઉવાડ નીકળવાની પ્રતિક્ષા કરી રહ્યા છે.

આગામી સાતમ-આઠમના મહાપર્વની ઉજવણી મેઘરાજા જાણે કચ્છમાં કરવાના હોય તેમ જિલ્લાના મુખ્ય મથક ભુજમાં ગત રવિવારના રાતના આઠ વાગ્યાથી બોરના એક વાગ્યા સુધી અવિરતપણે વરસેલા વરસાદ છ ઇંચ જેટલું પાણી વરસાવી દેતાં સર્વત્ર જળભરાવની પરિસ્થિતિ ઊભી થઈ છે. શહેરની ઓળખમાં હમીરસર તળાવમાં પણ જોશબેર નવા નીરની આવક થતાં ભુજવાસીઓમાં આનંદ ફેલાયો છે. ગોરંભાયેલા માહોલ વચ્ચે આકાશમાંથી અવિરત પાણી વરસી રહ્યું હોઈ માર્ગો પર પણ ચહલ પહલમાં ઘટાડો જોવા મળ્યો હતો. આ નવા વરસાદી રાઉન્ડમાં અવિરતપણે વરસેલા વરસાદથી આ સૂકા રણપ્રદેશની જીવાદોરી સમાન મોટાભાગનાં ઝાંઝાવાળાં નોંધપાત્ર નવા નીરની આવક થઈ છે. બંદરથી માંડવીનો વિજયસાગર ડેમ, વેગડી ડેમ, અબડાસાનો કંકાવટી અને બેરાલીયા ડેમ ઓવરફ્લો થયા છે. આ ઉપરાંત

પાવરપ્લીના ગ્રામ્ય પંથકો માટે મહત્વનો એવો ગુરાનો કાયલા ડેમ પણ ઓગની જવા પામ્યો છે. ભાતીગળ બન્ની-પચ્છમ, પ્રાંથળ અને ખડીર, રાપર ઉપરાંત લખપત તાલુકામાં વીતેલા ૨૪ કલાક દરમિયાન અનરાધાર ત્રણથી ચાર ઇંચ જેટલી મહેર થઈ છે તેમજ ભાતીગળ બન્ની પંથકમાં ભારે વરસાદથી અનેક વાંદોમાં જળભરાવની સ્થિતિ ઊભી થતાં માલધારીઓ મુશ્કેલીમાં મુકાયા છે. કેટલાક મધ્યમ સિંચાઈના ડેમમાં પાણીની આવક વધતાં નજીકના ગામોને એલર્ટ પર મુકવામાં આવ્યા છે.

શિખર પરિષદ: રિયો ડિ જાનેરોમાં યોજાયેલી બ્રિક્સ શિખર પરિષદમાં ભારતના વડા પ્રધાન નરેન્દ્ર મોદી અને બ્રાઝિલના પ્રમુખ લૂઈસ ઈનાસિઓ ડા સિલ્વા રવિવારે હાજર રહ્યા હતા. (એજન્સી)

હિમાચલ બાદ ઉત્તરાખંડમાં પણ વરસાદનો કેર કેદારનાથ યાત્રા સ્થગિત કરવામાં આવી

સોનપ્રયાગ : દેશમાં આ વર્ષે યોમાસાની તોફાની શરૂઆત થઈ છે. જેમાં બે પહાડી રાજ્યો હિમાચલ અને ઉત્તરાખંડમાં વરસાદે ભારે તબાહી સર્જી છે. જેમાં વરસાદની સાથે સાથે વાદળ ફાટવાની અને ભૂસ્ખલનની ઘટનાઓ પણ બની છે. જ્યારે કેદારનાથ યાત્રા ભારે વરસાદના પગલે કામ ચલાઉ રીતે સ્થગિત કરવામાં આવી છે. સોનપ્રયાગ અને ગૌરીકુંડમાં યાત્રિકોને રોકવામાં આવ્યા છે. હવામાન વિભાગે આજે રુદ્રપ્રયાગ અને ચમોલી જિલ્લામાં વરસાદની ચેતવણી જાહેર કરી છે.

ઉત્તરાખંડમાં આ દિવસોમાં ભારે વરસાદ પડી રહ્યો છે. આ કારણે ભૂસ્ખલનની ઘટનાઓ પણ પ્રકાશમાં રહી છે. તાજેતરમાં ભારે વરસાદને કારણે સોનપ્રયાગમાં ભૂસ્ખલન થયું હતું, જેમાં કેદારનાથથી પરત ફરી રહેલા ૪૦ થી વધુ શ્રદ્ધાળુઓ ફસાયા હતા. જોકે, બાદમાં સોનપ્રયાગ ભૂસ્ખલન વિસ્તાર નજીક ફસાયેલા ૪૦ શ્રદ્ધાળુઓને એસીઆરએફ દ્વારા બચાવી લેવામાં આવ્યા હતા.

ટેક્સાસમાં પૂર : મૃત્યુઆંક ૮૦ને પાર

પૂર: ટેક્સાસના હન્ટમાં રવિવારે વ્વાદાલૂપે નદીમાં પૂર આવતાં બચાવ કામગીરીમાં સહાય કરી રહેલા અધિકારીઓ. (એજન્સી)

કેરવિલે : મધ્ય ટેક્સાસમાં સોમવારથી આવેલાં જીવલેણ પૂરનું જોખમ હજુ પણ ઊંચું છે, પૂરમાં ઉનાળાના શિબિરોના બાળકો સહિત ઓછામાં ઓછા ૮૨ લોકોનાં મોત થયાં બાદ કુ તાત્કાલિક ગુમ થયેલા લોકોની શોધ કરી રહ્યા છે. અધિકારીઓએ જણાવ્યું હતું કે મૃત્યુઆંક વધવાની ખાતરી છે. કેર કાઉન્ટી શેરિફ લેરી લીધાએ જણાવ્યું હતું કે, ઘણા સમર કેમ્પ ધરાવતા હિલ કન્ટ્રી વિસ્તારમાં, શોધકર્તાઓને ૧૮ બાળક સહિત ૬૮ જણના મૃતદેહ મળ્યા છે. સ્થાનિક અધિકારીઓના જણાવ્યા અનુસાર, ટ્રેવિસ, બર્નેટ, કેન્ડલ, ટોમ ગ્રીન અને વિલિયમ્સન કાઉન્ટીમાં દસ અન્ય મૃત્યુ નોંધાયા છે. રાજ્યપાલે ચેતવણી આપી હતી કે મંગળવાર સુધી ભારે વરસાદના ઝાપટાં ખાસ કરીને પહેલાથી જ ભરાયેલા સ્થળોએ વધુ ખતરનાક પૂર લાવી શકે છે. થોડા માઇલ દૂર, સાપથી ભરેલા પડકારજનક ભૂપ્રદેશમાંથી બચાવકર્તાઓએ ગુમ થયેલા લોકોની શોધ ચાલુ રાખી હતી, જેમાં ૧૦ છોકરી અને કેમ્પ મિસ્ટિકના કાઉન્સેલરનો સમાવેશ થાય છે, જે એક સંપૂર્ણ છોકરીઓ માટેનો સમર કેમ્પ હતો, જેને ભારે નુકસાન થયું હતું.

ગવર્નર ગ્રેગ એબોટે જણાવ્યું હતું કે રાજ્યભરમાં ૪૧ લોકો ગુમ છે અને વધુ ગુમ હોય શકે છે. કેર કાઉન્ટીના રહેવાસીઓએ શુક્રવારે મોડી રાત્રે ઝડપથી વધી રહેલા ભયાનક પૂરના પાણીમાંથી બચવાના સમયનું વર્ણન કરતા કાઢવ સાક કરવાનું અને તેમની તોડી પાડવામાં આવેલી મિલકતોમાંથી શક્ય તેટલું બચાવવાનું વર્ણન કર્યું હતું. રીગન બ્રાઉને જણાવ્યું હતું કે તેના માતાપિતા, હન્ટ શહેરમાં તેમના ઘરમાં પાણી ભરાઈ ગયા ત્યારે યદાવ પર ભાગી છૂટવામાં સફળ રહ્યા. જ્યારે દંપતીને ખબર પડી કે તેમની ૮૨ વર્ષીય પાડોશી મહિલા તેના એટિકમાં ફસાઈ ગયો છે, ત્યારે તેઓ પાછા ગયા અને તેને બચાવી હતી. “પછી તેઓ ઉંચી જમીન પર તેમના ટૂલશેડ સુધી પહોંચી શક્યા, અને વહેલી સવાર દરમિયાન પડોશીઓ તેમના ટૂલશેડ પર દેખાવા લાગ્યા, અને તેઓ બધા સાથે મળીને ત્યાંથી બહાર નીકળ્યા,” એમ બ્રાઉને કહ્યું હતું. રવિવાર સવારથી પરિવારોને કેમ્પની આસપાસ જવાની મંજૂરી આપવામાં આવી હતી. એક છોકરી મોટી ઘંટડી લઈને ઇમારતમાંથી બહાર નીકળી હતી. એક વ્યક્તિ જેની પુત્રીને કેમ્પના સૌથી ઊંચા સ્થળે આવેલી કેબિનમાંથી બચાવી લેવામાં આવી હતી.

ઈન્ટરનેટનો સૌથી મોટો ડેટા લીક

૧૬ અબજથી વધુ પાસવર્ડ ચોરાયા

મુંબઈ: ઈન્ટરનેટ ક્રાંતિને કારણે લગભગ દરેક વ્યક્તિ સુધી ઈન્ટરનેટ પહોંચ્યું છે. આધુનિક યુગને ‘ડેટા યુગ’ કહેવામાં આવે છે. આ સાથે ડેટા લીક થવાની ચિંતા પણ સતત વધી રહી છે. એવામાં એક મેજર ડેટા ક્ષીય થયું હોવાના અહેવાલો પ્રકાશિત થયા છે. એહવાલ મુજબ ૧૬ અબજથી વધુ લોગિન કેરેન્શિયલ લીક થઈ ગયા છે. જેની ફેસબુક, ઇન્સ્ટાગ્રામ, ગૂગલ અને એપલના યુઝર્સને અસર થઈ શકે છે. નિષ્પણાતો આ ડેટા ક્ષીયને ઈન્ટરનેટ ઇતિહાસનો સૌથી મોટો ડેટા ક્ષીય ગણાવી રહ્યા છે. અહેવાલ મુજબ વર્ષોની તૈયારી બાદ આ ડેટા (જુઓ પાનું ૮) ▶▶

બિહારના પુર્ણિયામાં ડાકરાની શંકાથી એક જ પરિવારના પાંચને જીવતા સળગાવ્યા

પટણા : બિહારના પુર્ણિયાના ગામ ટેટગામમાં ડાકણ હોવાની શંકાથી એક જ પરિવારના પાંચ જણને જીવતા સળગાવી દીધા. આમાં બે મહિલા અને ત્રણ પુરુષનો સમાવેશ થાય છે. ગામમાં ભયનો માહોલ છે અને પોલીસ તપાસ કરી રહી છે. એક આરોપીની ધરપકડ કરવામાં આવી છે. આ ઘટના દિલને દ્રવી દેનારી છે. ડાકણની શંકાથી પરિવારના પાંચ સભ્યને મારપીટ કર્યા બાદ જીવતા સળગાવી દેવામાં આવ્યા. આ બનાવ મુકદ્દસિલ પોલીસ સ્ટેશન હેકળના ટેટગામ ગામમાં નોંધાયો છે. ઉછેરવાનો આરોપ છે. આમાં બન્ની ગયેલા પરિવારના સભ્ય લલિત કુમારે માહિતી આપી હતી કે મારા આખા પરિવારને ડાકણ સમજીને જીવતા સળગાવી દેવામાં આવ્યો. ત્યાર બાદ મૃતદેહોને પાણીમાં ફેંકી દેવામાં આવ્યા. એસપી સ્વીટી સહરાવટે જણાવ્યું હતું (જુઓ પાનું ૮) ▶▶

બ્રિક્સની અમેરિકા વિરોધી નીતિઓ સાથે જોડાનારાં દેશો પર વધારાનો ૧૦ ટકા ટેરિફ લાદવાની ટ્રમ્પની ધમકી

વોશિંગ્ટન: બ્રિક્સ ગ્રૂપની અમેરિકાવિરોધી નીતિઓ સાથે જોડાનારાં દેશો પર વધારાનો ૧૦ ટકા ટેરિફ લાદવાની અમેરિકાના પ્રમુખ ડોનલ્ડ ટ્રમ્પે ધમકી આપી છે. ટ્રમ્પનું નામ આપ્યા વિના ટેરિફ વધારાને બ્રિક્સ ગ્રૂપે વખોડી કાઢ્યા બાદ ટ્રમ્પે આ ધમકી આપી હતી. ઇ અને સાત જુલાઈએ યોજાયેલી બ્રિક્સની ૧૭મી શિખર પરિષદમાં બ્રાઝિલ, રશિયા, ભારત, ચીન અને દક્ષિણ આફ્રિકાના નેતાઓએ ભાગ લીધો હતો. સોશિયલ મીડિયા પરની પોસ્ટમાં ટ્રમ્પે લખ્યું હતું કે બ્રિક્સ ગ્રૂપની અમેરિકાવિરોધી નીતિઓ સાથે જોડાનારાં દેશો પર વધારાનો (જુઓ પાનું ૮) ▶▶

વેપારી કરાર માટે ટ્રમ્પનું દબાણ

વોશિંગ્ટન: ટ્રમ્પ વહીવટીતંત્ર ભુજવારની સમયમર્યાદા અગાઉ વેપારી કરાર માટે ભાગીદાર દેશો પર દબાણ આણી રહ્યું છે અને વહેલામાં વહેલી તકે નવા કરાર પર સહી કરવા જણાવી રહ્યું છે. ટ્રમ્પના ટોચના વેપારી સલાહકારોનું કહેવું છે કે ટ્રમ્પ સરકાર કરારની મુદત લંબાવે એવી શક્યતા છે, પરંતુ હાલને તબક્કે અન્ય દેશો પર આ મામલે દબાણ વધારી રહ્યું છે. વાટાઘાટ કરવાનું ક્યારે છોડી દેવું તેનો નિર્ણય ટ્રમ્પ લેશે. એમ જણાવતાં તેમણે કહ્યું હતું કે જે દેશ વાટાઘાટ માટે તૈયાર હશે તેમને મુદત લંબાવી આપવામાં આવશે. (એજન્સી)

તન-મન-ધનથી રહો તૈયારી

MY GDP એટલે શું?

પ્રેક્ટિસિંગ ફાઇનાન્સિયલ પ્લાનર તરીકેના મારા વર્ષોના અનુભવ દરમિયાન મેં જોયું છે કે રોકાણકારો અર્થતંત્રમાં સતત આકાર લઈ રહેલી ઘટનાઓથી ચિંતિત થાય છે, જેમકે... 'દેશના જીડીપીનું શું થશે? જીએસટીનું કલેક્શન વધારે થશે કે નહીં? હવેના બજેટ વખતે કોર્પોરેટ ટેક્સ વધશે કે ઘટશે?' વગેરે સવાલ વારંવાર સાંભળવા મળતા હોય છે. આમ જૂવો તો કોઈ કોઈ અપવાદ બાદ કરતાં વાસ્તવિક જીવનમાં આ બધી બાબતો સ્થિતિની આપણા પરિવારની આંતરિક સ્થિતિ પર ઓછી અસર થતી હોય છે. સંતાનોનાં શિક્ષણ અને લગ્ન, પરિવારનું વેકેશન, પોતાનું નિવૃત્તજીવન વગેરે માટે જોગવાઈઓ કરવી એ બધી આપણી આંતરિક સ્થિતિ છે. આપણાં પોતાનાં નાણાકીય લક્ષ્યો, પોતાની જવાબદારીઓ, આકાંક્ષાઓ એ બધાની યાદી બનાવવાનું કામ પડકારૂં હોય છે. પછી જે કંઈ થાય તેની જવાબદારી સંપૂર્ણપણે

પોતાની હોય છે. એ વાતને ધ્યાનમાં લઈને આજથી આપણી આ કોલમ દ્વારા બાહ્ય સ્થિતિ તરફનું વાચકોનું ધ્યાન આંતરિક સ્થિતિઓ તરફ વાળવાનો પ્રયાસ કર્યો છે. એ માટે આર્થિક જગતમાં વપરાતી પરિભાષાના અમુક અગત્યના શબ્દો આંતરિક જગતમાં કેવી રીતે લાગુ થાય છે એ અહીં સમજાવવામાં આવ્યા છે, જેમકે MY GDP એટલે શું? વાસ્તવિક જીવનમાં આપણા દેશની GDP (કુલ રાષ્ટ્રીય પેદાશ) વધે છે કે ઘટે છે તેના કરતાં આપણા માટે વધુ મહત્વની વાત એ છે કે આપણે દીકરી/દીકરાના ઉચ્ચ શિક્ષણ માટે, લગ્ન માટે, વિદેશ ફરવા જવા માટે કે પછી બીજા કોઈ પણ નાણાકીય લક્ષ્ય માટે આયોજન કર્યું છે કે નહીં. હકીકતમાં આપણે પોતાના ઘરની GDP અર્થાત્ MY GDP (એટલે કે GOALS DREAMS PLAN - લક્ષ્યો અને આકાંક્ષાઓ પૂરી કરવાનું

મારું પોતાનું અર્થતંત્ર
ગૌરવ મશરૂવાળા
feedback@bombaysamachar.com

રોકાણ હોય, વીમો હોય, કરજ હોય કે બીજું કંઈ હોય, જીવનનો દરેક નાણાકીય નિર્ણય MY GDP ને ધ્યાનમાં રાખીને જ લેવાનો પૂરતો પ્રયાસ કરવો... હવે ધારી લો કે તમે રિક્ષા કે ટેક્સીમાં બેસો ત્યારે ડ્રાઇવર પહેલો સવાલ આ જ કરતો હોય છે, 'સા'બ કહાં જાના હૈ આપકો?' હવે ધારો કે તમે એમ કહો, 'પતા નહીં' તો એ જવાબ મળ્યા પછી સામેવાળા માણસની બે પ્રતિક્રિયા હોઈ શકે છે. ૧) એ તમને પોતાના વાહનમાંથી ઉતરી જવાનું કહે અને ૨) આપણને રસ્તો ખબર નથી એમ માનીને પોતાના માટે વધુ કમાણી કરવા

આયોજન વિચારવું રહ્યું. એ માટે MY GDP બનાવવા માટેની સરળ રીત આ રીતે:
આખા પરિવારનો એક ઝૂપ - સેલ્ફી લો. એ સેલ્ફીની બાજુમાં પોતાની નાણાકીય જવાબદારીઓ અને નાણાકીય લક્ષ્યો લખી કાઢો. એ સેલ્ફીને MY GDP એવું નામ આપો. ત્યાર પછી હંમેશાં MY GDP ને લક્ષમાં રાખીને આગળ વધો, કારણ કે દેશની GDP કરતાં એ વધુ અગત્યની છે. સેલ્ફી સાથેની આ MY GDP ની તસવીર દરેક પરિવારજન રોજ જોઈ શકે એવી જગ્યાએ ગોઠવો... આટલું કર્યા બાદ આપણને ગોળ-ગોળ ધ્યાન આપવું પડે. હું મારાં વકતવ્યોમાં મોટાભાગે આ સવાલ પૂછું છું: 'તમારામાંથી કેટલા લોકો જીવનમાં ભરપૂર પૈસા કમાવા માગે છે?' સવાલ સાંભળીને દરેક જણ હાથ ઊંચો કરે. પછી હું બીજો સવાલ કરું, 'તમારે જીવનમાં ઘણા બધા પૈસા શું કામ જોઈએ છે?' મારો આ સવાલ જરા વિચિત્ર લાગે એવો છે. 'જીવનમાં બધાને જ ઘણા બધા પૈસા જોઈતા હોય છે એ જ રીતે મને પણ જોઈએ છે.' એવો વિચાર શ્રોતાઓના મનમાં આવતો હશે. આથી જ મારો આ સવાલ સાંભળ્યા પછી શ્રોતાઓમાં શાંતિ પ્રસરી જાય છે. ધીમે ધીમે અમુક લોકો જવાબ આપવા લાગે છે: 'સુખસુવિધાપૂર્ણ જીવન જીવવા માટે,' 'ઉચ્ચ જીવનશૈલી ટકાવી રાખવા માટે,' વગેરે, વગેરે. આ જવાબ સાંભળ્યા પછી હું વધુ એક સવાલ કરું છું. 'તમને સુખસુવિધાપૂર્ણ જીવન જીવવા માટે અને પોતાની જીવનશૈલી ટકાવી રાખવા માટે ચોક્કસ કેટલાં નાણાંની જરૂર છે?' ફરી પાછી શાંતિ છવાઈ જાય છે. આ તબક્કે હું પૂછી એક પ્રશ્ન પૂછી લેતો હોઉં છું. 'તમે જીવનમાં જે ના માટે ઘણા બધા પૈસા મેળવવા ઇચ્છો છો એવી જવાબદારીઓ, ઇચ્છાઓ, આકાંક્ષાઓની સ્પષ્ટ લેખિત યાદી કોની- કોની પાસે છે? કોણે-કોણે આ યાદી જીવનસાથીની સાથે બેસીને બનાવી છે?' એવું પણ હું પૂછી લઉં છું. જોડેર વક્તા તરીકેના મારા વર્ષોના અનુભવમાં માત્ર પાંચથી દસ ટકા વ્યક્તિઓ/યુગલોએ કહ્યું છે કે એમણે સાથે બેસીને પોતાની જવાબદારીઓ અને આકાંક્ષાઓની યાદી બનાવી છે. બાકી બધા મોં વકાસીને બેસી રહ્યા છે. રિક્ષા/ટેક્સીમાં બેસીને 'પતા નહીં હૈં' કહેવા જેવી આ વાત છે. આ સ્થિતિમાં રિક્ષા/ટેક્સીવાળો આપણને લાંબા રસ્તે લઈ જઈને પોતાની કમાણી વધારી દેતો હોય છે. પોતાને ઘણા બધા પૈસા જોઈએ છે, પરંતુ પોતાની ઇચ્છાઓ-આકાંક્ષાઓની યાદી બનાવી નથી એવા લોકો માટે એમ કહી શકાય કે તેઓ બીજા કોઈનાં નાણાકીય લક્ષ્યો પૂરાં કરવા માટે કામ કરી રહ્યા છે.

બિહેવિયરલ ફાઈનાન્સમાં અવેઇલેબિલિટી બાયસ એટલે શું?

અત્યાર સુધીમાં આપણે બિહેવિયરલ ફાઈનાન્સના કેટલાક પૂર્વગ્રહો વિશે વાત કરી ચૂક્યા છીએ. તેમાં એન્કરિંગ બાયસ, કન્ફર્મશન બાયસ, હાઇન્ડ-સાઇટ બાયસ, સંક કોસ્ટ ફેલસી અને હર્ડ મેન્ટાલિટી બાયસનો સમાવેશ થાય છે. આજે આપણે અવેઇલેબિલિટી બાયસ વિશે વાત કરીશું. અવેઇલેબિલિટી બાયસ એટલે ઉપલબ્ધ માહિતીના આધારે લેવાતા નિર્ણય કોઈ પણ કામ માટે ઉપયુક્ત ન હોવા છતાં ફક્ત સહેલાઈથી ઉપલબ્ધ હોવાને કારણે જે માહિતીના આધારે નિર્ણયો લેવામાં આવે તો એને અવેઇલેબિલિટી બાયસ કહે છે. આ વૃત્તિ પણ માનવસહજ છે. તત્કાળ જે ઉપલબ્ધ હોય અને જેના આધારે ત્વરિત નિર્ણય લેવામાં આવે અથવા નિષ્કર્ષ કાઢવામાં આવે એવી માહિતીનો ઉપયોગ કરવાનું સામાન્ય સંજોગોમાં બનતું હોય છે. લોકો જોઈતી માહિતી શોધવા માટે મહેનત કરવાને બદલે અને માહિતીના આધારે નિર્ણય લઈ લેતા હોય છે. આને કારણે જે વસ્તુ સહેલાઈથી યાદ આવી જાય એના આધારે નિર્ણય લેવાઈ જતા હોય છે. વળી, આપણને અમુક વાતો યાદ રહી જવા પાછળ પણ અનેક પરિબળ હોય છે. તેમાં આપણી માન્યતા અપેક્ષા અને લાગણીનો સમાવેશ થાય છે. કોઈ વાત કેટલી વાર આપણી સામે આવી હોય એના આધારે પણ યાદગીરી નક્કી થાય છે. દાખલા તરીકે: રોજરોજ દેખાતી વસ્તુઓ જલદીથી યાદ રહી જાય છે એટલે એ યાદ આવી જાય છે.

સાંભળેલી વાતો કરતાં જોયેલી વસ્તુઓ વધારે યાદ રહે છે. ટૂંક માં, અવેઇલેબિલિટી બાયસ વિશે એમ કહી શકાય કે લોકો જ્યારે કોઈ ઘટના બનવાની શક્યતા વિશે અથવા એ ઘટના કેટલી વાર બનશે એના વિશે સહેલાઈથી યાદ આવતાં ઉદાહરણ અથવા સરખે સરખી સ્થિતિના આધારે નિષ્કર્ષ પર પહોંચે ત્યારે અવેઇલેબિલિટી બાયસ થયો કહેવાય. ઉપરોક્ત ચર્ચાના આધારે ખયાલ આવે છે કે અવેઇલેબિલિટી બાયસમાંથી બીજા બે બાયસ પ્રગટ થાય છે. એક, સહેલાઈથી યાદ આવતી માહિતી અને બે, તત્કાળ પ્રાપ્ત થતી માહિતી. સહેલાઈથી યાદ આવતી

માહિતી એમ કહેવા પાછળનું તાત્પર્ય એ છે કે જે વસ્તુઓ સહેલાઈથી યાદ આવી જાય છે એનો ઉપયોગ સહેલાઈથી કરી દેવાય છે. કંઈક નવું શોધવાને બદલે જે ઉપલબ્ધ હોય એનો જ ઉપયોગ કરી લેવો એ મનુષ્યની સહજ વૃત્તિ છે, જેમકે જ્યારે પણ શરેબજારમાં મોટો ઉછાળો આવે છે ત્યાર પછી મોટું કરેક્શન પણ આવે છે. આ માહિતી સહેલાઈથી યાદ આવી જાય છે. તત્કાળ પ્રાપ્ત થતી માહિતી દ્વારા એ કહેવાનું છે કે જે માહિતી જલદીથી શોધી શકાય તેનો ઉપયોગ સહેલાઈથી થઈ જ તો હોય છે. અવેઇલેબિલિટી બાયસનું એક વધુ ઉદાહરણ જોઈએ. ધારો કે એક ભારતીય રોકાણકારને એમ લાગે છે કે ભારત ઊંચાઈ અર્થતંત્ર છે અને પાછલાં દસ વર્ષમાં અહીં શરેબજારમાં ઘણું સારું વળતર મળ્યું છે. આથી એમણે ભારતમાં જ રોકાણ કર્યું છે. હવે એ ભારતીય બજાર સાથે અમેરિકન બજારની તુલના કરે છે તો એમને લાગે છે કે દસ વર્ષના ગાળામાં ભારત કરતાં અમેરિકામાં વધારે વળતર મળ્યું છે. હવે સવાલ એ છે કે ભારત વિશેની એમની માન્યતા કઈ રીતે કેળવાઈ હતી? આ માન્યતા પાછળનું કારણ એ હતું કે એમણે છેલ્લાં દસ વર્ષમાં ક્યારેય અમેરિકન બજાર તરફ જોયું ન હતું. એમને ભારતીય શરેબજારની કામગીરી જોઈને જ હર્ષ થતો અને તેથી બીજે ક્યાંય ધ્યાન ન હતું. એમને લાગ્યું હતું કે અમેરિકામાં વ્યાજદર નીચા હોવાથી શરેબજારમાં પણ સામાન્ય વળતર મળતું હશે. આ માન્યતાને લીધે એમણે ભારતમાં જ રોકાણ કરવાનું નક્કી કર્યું. અવેઇલેબિલિટી બાયસથી કેવી રીતે મુક્ત થવું? વિવિધ પ્રકારના અનુભવો ધરાવતી ટીમ તૈયાર કરો. તેને લીધે અવેઇલેબિલિટી બાયસ બનતો અટકી જશે, કારણ કે લોકો એકબીજાના બાયસને પડકારશે અને વધુ ઊંડાણમાં ઊતરવાનો પ્રયાસ કરશે. ટીમ પાસેથી પ્રતિક્રિયાઓ લેવી. તેને લીધે એકબીજાના અનુભવના આધારે દૃષ્ટિકોણ વ્યાપક બનશે. બીજાઓને અલગ અલગ દૃષ્ટિકોણથી વિશ્લેષણ કરવા માટે પ્રોત્સાહિત કરો. આ જ રીતે, ઉપલબ્ધ માહિતીનો સહારો લેવાને બદલે વધુ વિશ્વસનીય માહિતી શોધો અને વધુ સંભાવનાઓનો વિચાર કરો. જરૂર પડે નિષ્ણાતની સલાહ લો. નિર્ણય લેતી વખતે પોતાના નેટવર્કનો ઉપયોગ કરો. બીજાઓ પોતાના વિચારો તમને સહેલાઈથી કહી શકે એવું વાતાવરણ તૈયાર કરો. ડેટા-મેટ્રિક્સનો વિચાર કરો. સહેલાઈથી મળતી કોઈ પણ માહિતી વિશે વિચાર આવે ત્યારે ઊંડો સ્વાસ લઈને બીજા વિકલ્પ વિચારી જુઓ અને ઉતાવળે નિર્ણયો લેવાનું ટાળો. શક્ય છે કે તમે પહેલાં વિચાર્યું હોય એના કરતાં સાવ અલગ જ નિર્ણય લેવાઈ જાય તો એમાં કંઈ ખોટું નથી. આખરે તો આપણે યોગ્ય નિર્ણય લેવાનું મહત્વનું છે- સહેલો નિર્ણય નહીં.

આ છે તમારી ત્વચાનો ઓલરાઉન્ડર રખેવાળ...

આરોગ્ય એક્સપ્રેસ
રાજેશ યાજ્ઞિક

ચહેરો સાફ કરવા માટે બજારમાં જાતજાતના ફેસવોશ ઉપલબ્ધ છે. એક સમય એવો પણ હતો જ્યારે નાહવા, વાળ ધોવા અને મોઢું ધોવા એક જ સાબુ વપરાતો હતો. તેનાથી પણ પહેલાં લોકો કુદરતી તત્ત્વોનો ભરપૂર ઉપયોગ કરતાં હતાં. આજે પણ આ કુદરતી ઉપાયો આપણી આસપાસ ઉપલબ્ધ છે. મલ્ટિનેશનલ કંપનીઓ તેમના મોંઘાદાર ઉત્પાદનોમાં આ જ તત્ત્વોના અર્ક હોવાનો દાવો કરીને આપણા બિસ્સા ખંખેરે છે. આવી જ એક વનસ્પતિ, જેને આયુર્વેદ પણ એના ઔષધીય તત્ત્વોને માન્યતા આપે છે અને એ કડવો

બળતરા વિરોધી ગુણધર્મો છે. એ વધારાનું તેલ શોષી લે છે અને તેલી ત્વચાથી છુટકારો અપાવે છે. લીમડો ત્વચાને ચમકદાર બનાવે છે. જો કે ઘણા લોકો ચહેરા પર લીમડાનો ફેસ પેક લગાવે છે, પરંતુ તમે ઇચ્છો તો લીમડાના પાણીથી પણ તમારો ચહેરો ધોઈ શકો છો. **લીમડાના પાણનું પાણી** લીમડાના પાણને પાણીમાં ઉકાળીને તમારો ચહેરો ધોઈ શકો છો. આ માટે, ૨-૩ કપ પાણી લો. તેમાં ૧૦-૧૫ લીમડાના પાણ ઉમેરો. હવે પાણી અડધું થઈ જાય ત્યાં સુધી ઉકાળો. આ પાણીને થોડું સામાન્ય થવા દો. પછી તમે આ પાણીથી તમારો ચહેરો ધોઈ શકો છો. લીમડાના પાણથી ચહેરો ધોવાથી ખીલ અને ત્વચા પરના ડાઘ દૂર થાય છે. આંખોમાં એલર્જી હોય ત્યારે પણ લીમડાના પાણીથી સાફ કરવાથી ફાયદો મળે છે. આ કડવા લીમડાના ઔષધીય ગુણોના કારણે તેના બહુવિધ ઉપયોગ આપણે ત્યાં પેઢીઓથી થતા આવ્યા છે. આવો જ એક ઉપાય છે તેને ફેસવોશ તરીકે વાપરવાનો. આવો, જાણીએ કે કેવી રીતે કડવા લીમડાને અન્ય કુદરતી પદાર્થો સાથે સંયોજિત કરીને ચહેરાને સ્વચ્છ અને સ્વસ્થ રાખી શકીએ. લીમડો ખીલ, ફોલ્લા અને ડાઘ દૂર કરવામાં અસરકારક છે. તે ત્વચા સંબંધિત ઘણી અન્ય સમસ્યાઓ પણ દૂર કરે છે. તેમાં

વાનસ્પતિ એક... ફાયદા અનેક!
લીમડા ને તુલસીના પાન તમે લીમડા અને એની સાથે તુલસીના પાનનેય પાણીમાં ઉકાળીને પણ તમારો ચહેરો ધોઈ શકો છો. આ માટે, પાણી લો અને તેમાં લીમડા અને તુલસીના પાણ ઉમેરો. પછી એને ઉકાળો. પાણી સામાન્ય થાય પછી એ પાણીથી તમારો ચહેરાને ધોઈ શકો છો. તેમાં રહેલા એન્ટિ-બેક્ટેરિયલ અને એન્ટિ-ઇન્ફલેમેટરી ગુણ ત્વચાને બેક્ટેરિયા વગેરેથી બચાવે છે. ખીલની સમસ્યામાં પણ તેનાથી રાહત મળે છે. **લીમડો ને એલોવેરા** લીમડાના પાણીમાં એલોવેરા (કુંવારપાકું) જેલ મિક્સ કરીને પણ ચહેરો ધોઈ શકો છો. આ માટે લીમડાના પાણીમાં એલોવેરા જેલ ઉમેરો અને પછી પેસ્ટને ચહેરા પર લગાવો. અડધા કલાક પછી ત્વચાને સાદા પાણીથી ધોઈ લો. એલોવેરા ત્વચાને મોલશ્વરાહક કરે છે. તે ખીલની સમસ્યામાં રાહત આપે છે. ઉપરાંત, તે ચહેરાના સોજાને ઘટાડે છે. આમ લીમડો માત્ર ચહેરો સાફ કરવા નહીં, નાહવા માટે પણ ઉત્તમ છે. લીમડાનું સંસ્કૃત નામ 'નિમ્બા' છે, જેનો અર્થ 'સારું સ્વાસ્થ્ય' થાય છે.

feedback@bombaysamachar.com

આહારથી આરોગ્ય સુધી ડૉ. હર્ષા છાસવા

એક સમય હતો કે, ભારતીય સંસ્કૃતિમાં, દરરોજ કોઈને કોઈ તહેવાર મનાવવાનો, આખું વર્ષ તહેવારો મનાવવાને કારણે જીવનમાં ઉત્સાહ અને ઉમંગ આવે છે. માટે જ તહેવારોનું અધિક મહત્ત્વ હતું. આપણી સંસ્કૃતિ એ સંપૂર્ણ ઉત્સવ પ્રેમી છે. ખેતર ખેડવાથી લઈ વાવણી અને લણણી સુધી વિવિધ તહેવારો, ઉત્સવો મનાવતા હતા. આજે પણ આપણે ઉત્સવ મનાવીએ છીએ, પરંતુ તેમાં લાગણીને અને મૂળ વાતને ધ્યાન નથી અપાતું. ફોટા પાડવા, સારા કપડાંનો દેખાવ વધી ગયો છે.

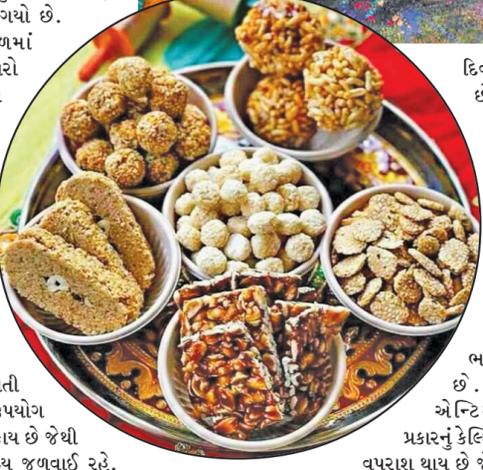
તહેવારો મનાવવાના મૂળમાં સ્વાસ્થ્ય જળવાતું હતું. તહેવારો નથી મનાવી શકતા તેના બીજા પણ કારણો છે. સમયનો અભાવ, તહેવાર મનાવવાની જાણકારી નથી. આર્થિક ઉપાજન માટે ઘરથી દૂર, સાધનોની કમી જેવાં કારણોને લીધે તહેવાર મનાવવામાં નથી આવતાં. તહેવારોની બહુ મોટી ઉજવણીની જરૂરિયાત નથી. તેમાં વપરાતી સ્વાસ્થ્યને લગતી વસ્તુઓ, કે ખાદ્ય-પદાર્થોનો ઉપયોગ કરી સ્વાસ્થ્યને ઠીક રાખી શકાય છે જેથી ઉમંગ, ઉત્સાહ અને સ્વાસ્થ્ય જળવાઈ રહે.

જીવન આનંદમય બનાવી શકાય. આ આજની યુવા પેઢી માટે ખૂબ જરૂરી છે ભણતરનો બોજ અને પછી કામકાજનો બોજ શારીરિક અને માનસિક રીતે સ્વાસ્થ્ય બગાડી રહ્યું છે. આપણી સંસ્કૃતિમાં પાછા લાવવા ઘણા લોકો મહેનત કરી રહ્યા છે.

યોમાસાના દિવસો એટલે આધ્યાત્મિક સફર ચાલુ થાય. તહેવારો કમબધ આવે છે. સ્વાસ્થ્ય અને માનસિક શાંતિ માટે ચાતુર્માસ મહત્ત્વનું છે આમાં આવતા તહેવારો શરીરમાં ઉમંગ અને ઉત્સાહ ભરી દે છે. લોકો સાથે હળવા-મળવા મળે છે.

વર્ષાઋતુની શરૂઆતમાં આવતા તહેવાર એટલે મોળાકાત, ગૌરીવ્રત, દિવાસો, જયાપાર્વતી, નાગપંચમી, શીતળા સાતમ, ગોકુળ અષ્ટમ વગેરે તહેવારો સ્વાસ્થ્યને લગતા તહેવાર છે. મોળાકાત એ નાની બાળાઓ કરે છે જેમાં પાંચ દિવસના વ્રત છે જેમાં મીઠા વગરનું ભોજન લેવામાં આવે છે. પાંચમના

સ્વસ્થ રહેવા તહેવારોની ઉજવણી જરૂરી...

દિવસે જવારા રોપવામાં આવે છે. અગિયારસથી પૂનમ સુધીનો તહેવાર છે, જેમાં મોરશની ભાજી પાવામાં આવે છે. સાથે દહીંનો ઉપયોગ થાય છે. મોરશની ભાજી એ ચાઈરોઈડની ભાજી પણ કહેવાય છે. થોડી નમકીન છે. સમુદ્રની આસપાસ ઊંચે છે, જેમાં ભરપૂર માત્રામાં આયોડિન છે. ઓ મે ગા છે. એન્ટિઓક્સિડન્ટ છે. ઉચ્ચ પ્રકારનું કેલ્શિયમ છે. તહેવારમાં આનો વપરાશ થાય છે જેથી ભવિષ્યમાં ચાઈરોઈડ ન થાય. આ વ્રત પાંચ વર્ષ ચાલે છે. જે શરીરમાં આયોડિનની માત્રા જાળવી રાખે છે. વ્રત ન પણ કરતાં હોઈ તો પણ આ ભાજીનો ઉપયોગ મુકિયા, પરોઠા, રાયતું કે શાક બનાવી ખાઈ શકાય છે જેથી આયોડિન મળી રહે. ચાઈરોઈડની સમસ્યાવાળાઓને ભરપૂર ઉપયોગ કરવો જોઈએ. આ ભાજી લૂણી ભાજી, ડુંગર ભાજી જેવાં અન્ય નામો પણ છે. આ ભાજી બહુ થોડો જ સમય મળે છે. ફૂલકાજળી કે જયાપાર્વતી વ્રતમાં પણ નમકનો ત્યાગ હોય છે. જેમાં જવારાનો રસ, ફળો, દૂધનો ઉપયોગ થાય છે, જેથી શરીરમાં ઊર્જાનો સંચાર થાય છે. દિવાસો વ્રતમાં પણ નમકનો ત્યાગ એકટાણુંથી કે ઉપવાસથી કરે છે. નમકના ત્યાગને કારણે શરીરમાં સોડિયમની માત્રા પર કાબૂ થવાનો છે. સોડિયમ વધી જવાથી બી.પી., સોજા કે કિડનીની સમસ્યાઓ થાય છે. આ વ્રતો અને ખાવાપીવાના નિયમને કારણે શરીરમાં સુખાકારી જળવાય છે.

ભારત ખેતી પ્રધાન દેશ છે જે જમીનથી જોડાયેલા છે સર્પ કે નાગનું રહેવાનું જમીન છે. ખેતી વરસાદમાં થાય છે તેથી સર્પ કે નાગ અંદરની જમીનમાંથી બહાર આવે છે તેમાં વિષ હોય છે તેથી લોકોને ડર કે ભય લાગે છે. આ ડરથી મુક્તિ માટે નાગપંચમ ઉજવાય છે. સર્પ કે નાગ પણ આપણા મિત્ર જેવા છે. શરીરમાં ઝેરી તત્ત્વોનો નાશ પમાડવા માટે નાગપંચમ તહેવાર ઉજવાય છે તે દિવસે લોકો એકટાણું કરે છે. વિવિધ પ્રકારની કુલર, દૂધ અને ભીંજવેલા મગનો ઉપયોગ કરે છે. લગભગ ઠંડું ભોજન ખાય છે, ફળોનો પણ ઉપયોગ કરે છે. આ ભોજનથી શરીરમાંનો ટોક્સિન નીકળી જાય છે.

શીતળા સાતમમાં પણ ઠંડું ભોજન કરવાની પ્રથા છે. જેમાં આગલા દિવસે બનાવેલું ભોજન લેવામાં આવે છે. જેના કારણે શરીરમાં વિટામિન-બી-૧૨ ભરપૂર પ્રમાણમાં મળી રહે છે. દેબરા જે દહીં નાખીને બને છે. છાસવાળી રાખ જે વિટામિન બી-૧૨થી ભરપૂર છે. મીઠી રોટલી, કુલર, નાળિયેરનો ઉપયોગ થાય છે, જે લગભગ આખા ભારતમાં ઉજવાય છે જેને બાસોદા પણ કહેવાય છે. આ તહેવાર એટલે વિટામિનની ખામી દૂર કરવાનો તહેવાર છે. આ તહેવાર ઉત્તર ભારતમાં દરેક મહિનાની સાતમે ઉજવાય છે.

શ્રાવણ મહિનામાં લોકો ઘણાં વ્રત કરે છે. શ્રાવણ મહિનામાં ઘણા ફળ ખાઈને કરે છે. ઘણાં લોકો ફક્ત ફરાળી વસ્તુઓ ખાઈને કરે છે. ફક્ત સૂરણ (આખો મહિનો ફક્ત સૂરણ જ ખાવું) ખાઈને પણ લોકો વ્રત કરે છે. સૂરણની મેડિકલ પ્રોપર્ટી ઘણીય છે. જે પાઈલ્સની બીમારી જલદી ઠીક કરી દે છે. ડોપામાઈનનું સ્તર જાળવી રાખે છે. નવરાત્રિમાં ઘણા ફક્ત ફળ ખાઈને કે એકટાણું કરે છે. દિવાળીના દિવસોમાં મીઠાઈની તો મોજ. આમ આપણા ભારતમાં ચાતુર્માસ એટલે શરીરનું સ્વાસ્થ્ય જાળવવું તે. જેનો પણ ઉપવાસ કે એકટાણું કરે છે જે શરીરના સ્વાસ્થ્યને લગતા છે. વિટામિન અને ખનિજ શરીરમાં જળવાઈ રહે છે. કદાચ ઉપવાસ કે એકટાણું ન થાય પણ યોમાસામાં મળતી ભાજીઓ અને ફળો ઉપયોગ કરવો જરૂરી છે.

યોમાસામાં ખાપરા ભાજી, ટાકળા ભાજી, ભોરંગી તુપકડી, પોઈભાજી જેવી ભાજીનો ઉપયોગ કરવો જોઈએ. પાણીથી ભાજી કે વોટર કસ આ ભાજી પણ ચાઈરોઈડને દૂર કરે છે. દવાની જરૂર પડતી નથી. ભારંગી ભાજી ડાયાબિટીસ પર ખૂબ જ કારગર છે. ડાયાબિટીસવાળાને પગ સડવાની સમસ્યા રહે છે ત્યારે આ ભારંગી ખૂબ જ ઉપયોગી છે. મહારાષ્ટ્રના ઘણા ગામોમાં આ ભાજીને પૂજામાં સ્થાન આપ્યું છે. આ બધી ભાજી યોમાસામાં જ મળે છે.

મોજની ખોજ સુભાષ ઠાકર

અરે, મૌનને પણ ક્યારેક બોલવા દો...

હું નહ હોઉં તો આ પરિવાર, સમાજ, જગતનું શું થશે એવા ભ્રમમાં જીવતા માણસની જેમ હું નહીં હોઉં તો આ શરીરનું શું થશે એવું વિચારી શરીરનાં બધાં જ અંગો 'ઈશ્વર માટે સૌથી મોટું કોણ?' એ વિષય પર પાલમિન્ટના પ્રધાનોની જેમ મંદિરમાં જ લડી પડ્યા. બધા અંગના અહંકાર ટકરાયા એમાં સૌ પહેલા હાથ બોલ્યા :

'અલ્યા બધા સાંભળો, મંદિરમાં ઈશ્વરે હાથ જોડી વંદન-નમસ્કાર કરવાનો અધિકાર અમને આપ્યો છે એટલે ઈશ્વર માટે સૌથી મોટા અમે...'

'હાલલા.. એય ટોપા, તારું ઠેકાણું તો છે ને?' પગની છટકી: 'તને જ નહ પણ આ બધા અંગની ટોળકીને મંદિર સુધી ખેચી લાવે છે કોણ? અમે બંને પગ. અને અહીં મંદિરમાં આવી ભલે બંને હાથ જોડી નમસ્કાર કરો તો પણ દુનિયા પગે લાગ્યો એમ જ બોલે છે... કોઈ બોલ્યું કે હાથે લાગ્યો? યુઝ કોમનસેન્સ. એ અમારા માટે ઈશ્વરની લાગણી છે એટલે મોટા અમે બંને પગ...સો સિમ્પલ.'

'એય સો સિમ્પલની સગલી, બિલકુલ ચૂપ અહીં આવી ઈશ્વરના દર્શન કરે છે કોણ? હું. અરે આ માણસે ત્રણ વાર 'આંખે' ફિલ્મ બનાવી, પણ એક પણ વાર 'નાક' કે 'કાન' બનાવી? અરે, માણસો 'તેરી આંખોકે સિવા દુનિયામે રખા ક્યા હૈ' ગાય છે પણ આ નાક-કાન ગમે તેટલા મુંદર હોય તોય કોઈ ભાભોભાઈ એ ગાતો નથી તેરે નાક કે કાન કે સિવા દુનિયામે... સી હ વેલ્યુ એટલે ઈશ્વરની નજરે સૌથી મોટી અમે' આંખો બોલી

'અરે એક મિનિટ, સાંભળો બધા આ ઈશ્વરને ધરાવેલો પ્રસાદ ખાય છે કોણ? હું' જીભ બોલી :

'એની પ્રાર્થના કોણ ગાય છે? હું. એટલે સૌથી મો...'

'એ જીભડી, ખોટી ટે ટે નહ કરવાની. પ્રાર્થના સાંભળે છે કોણ? ઈશ્વર? ના. અમે. મંદિરમાં પ્રાર્થના ને બહાર નીકળી બધાની નિંદા. કૂથલી.. ઈશ્વર બોલતા નથી એટલે... કેમ હવે તારી બોલતી બોલતી બંધ થઈ ગઈ?!' કાન તો ભડક્યા

'અલી ડોંબી' નાક ઉવાચ : 'વાસી પ્રસાદ તારા સુધી ન પહોંચે એનું ધ્યાન કોણ રાખે છે? હું. પણ તે જિંદગીમાં કોઈ દિવસ મારો આભાર માન્યો? ના... અને નાક વગરના માણસની ઇજ્જત પણ નથી. અરે , હું ઉચ્છવાસ ન છોડું તો ઈશ્વર સ્વાસ પણ ન આપે આખા જીવનના સ્વાસ મારા દ્વારા જ લેવાય છે. હવે બોલો બધા... મોટું કોણ?'

'શું છે? શેનો વિવાદ ચાલે છે?' દરમાંથી ઉદર ડોકી બહાર કાઢે એમ અખરોટના ફાંડિયા જેવા મગજે ખોપરીમાંથી ફટ્ક કરતી ડોકી બહાર કાઢી 'આ ઈશ્વરદર્શન માટેનો વિચાર તો હું આપું છું' સમજ્યા? પણ મેં કોઈ દિવસ બહાર આવી દેખાડો કર્યો? અહંકાર કર્યો? અરે, શરીર તો સૌથી નજીકનું મિત્ર છે આમ લડશો તો શરીર ટકશે કેમ? ને આપણું શરીર કઇ ભારતની પ્રજા નથી કે બધું સહન કરે... હવે ધ્યાનથી સાંભળો... આ આખા શરીરમાં કામ કોણ નથી કરતું એ શોધો'

મગજનો હુકમ છૂટકો ને સંશોધનના અંતે મગજ શેઠને રિપોર્ટ આપ્યો : 'શેઠ , આ પેટ કઇ કામ કરતું દેખાતું નથી'

'ઠીક છે જે કામ ન કરે એને પગાર ન મળે એમ પેટને ભોજન આવવાનું બંધ કરો' મગજે ઓર્ડર છોડ્યો

'હા હા બંધ કરો તો જ એની સાન ઠેકાણે આવશે' બધા અંગોનો એક જ સૂર...

બીજા દિવસથી પેટે ખાવાનું બંધ કર્યું, ને સ્વમાની પેટે માગ્યું પણ નહ... પણ જેમ જેમ સમય જતો ગયો એમ એમ બધા જ અંગ વગર મગજ વિચારે ચડ્યા 'આ મારું બેટું કેવું? પેટને ખાવાનું ન મળે એમાં આપણે કેમ નબળા પડતાં ગયા? પેટ જાદુગર છે?'

થોડા વખત પછી બધાએ પેટને પૂછ્યું : 'ભાઈ પેટ, સાલું સમજાતું નથી કે તને ખાવાનું ન મળે એમાં અમે કેમ નબળા પડતા જઈએ છીએ?'

'સાંભળો, વ્હાલા' પેટ બોલ્યું : 'તમે બધા હું સાલુંસીમાં એ ભૂલી જ ગયા કે તમે બધા મારા પર નબો છો, અરે તમારા બોસ મગજને પણ વિચાર કરવાની શક્તિ હું આપું છું. તમે નગુણા એ ભૂલી ગયા કે હું ભોજન પચાવી, લોહી બનાવી તમને બધાને કામ કરવાની શક્તિ પૂરી પાડું છું. આ માણસ જાણે છે કે ભોજનમાંથી લોહી બને છે પણ હજી સુધી લોહી બનાવવાનું મશીન શોધી શક્યો નથી. અરે વ્હાલા, લોહી બનાવવા મારી અંદર બેઠેલા હોજરી અને આંતરડાને કેટલી મજૂરી કરવી પડે છે એ તો રામબાણ વાગ્યા હોય એ જાણો, એ જાદુની માત્ર મને જ ખબર છે. છતાં મેં કોઈ દિવસ અભિમાન કર્યું?. યાદ રાખો...

કેટલાંક કાર્યોની નોંધ જાતે ન લેવાય. લોકો લે. આપણે નહ, આપણું કામ બોલવું જોઈએ.. અને ઈશ્વર માટે મોટું કોણ? સાચું કંઈ? ઈશ્વર સામે મોટા થવાના ધખારામાં તમે બધા એ જ ભૂલી ગયા કે ઈશ્વર જ આપણા બધા કરતાં મોટો છે... એ છે તો આપણે બધા છીએ...અને તમે...'

'વાહ વાહ, ક્યા બાત હૈ સોરી બકા, તું તો જોરદાર બુદ્ધિશાળી નીકળ્યું આ વાત અમને કોઈને યાદ જ ન આવી, બોલો પેટ દેવકી જય'ના નારા સાથે બધા અંગોએ મળીને પેટને પારણા કરાવ્યા ને બધા અંગ પાછા પોતપોતાને કામે લાગી ગયા.

શું કહો છો?

તંદુરસ્તી-મનદુરસ્તી ભાણદેવ

(ગતાંકથી ચાલુ)

યોગમાં અનેક પ્રકારના યોગાસનો છે. જો વ્યક્તિના શારીરિક કંઠગાપણાનું નિરીક્ષણ કરી તેને આવશ્યક એવાં યોગાસનોનો અભ્યાસ ઉચિત રીતે અને લાંબા સમય સુધી કરવામાં આવે તો તે વ્યક્તિનું શારીરિક કંઠગાપણું તો દૂર કરી શકાય. એટલું જ નહિ પણ તેની સાથે સંબંધિત મનોસ્થિતિમાં પણ સુધારણા થઈ શકે છે. દા.ત. કેટલીક વ્યક્તિઓ ચાલતી વખતે કે બેસતી વખતે એક બાજુનો ખભો નીચે નમેલો રાખે છે. આવા પ્રકારની વ્યક્તિ વિરુદ્ધ દિશામાં વળવાનું વ્યક્તિ આપવામાં આવે તો ફાયદો થાય છે.

Deformity of the body and deformity of the mind are related and deformity of the mind can be treated up to some extent by removing deformity of the body.

(શરીરના કંઠગાપણાને મનના કંઠગાપણા સાથે સંબંધ છે. શરીરના કંઠગાપણાને દૂર કરવાથી મનના કંઠગાપણાને અમુક હદ સુધી દૂર કરી શકાય છે.)

આ વિશે નિશ્ચિત કાર્યક્રમ આપી શકાય, તે માટે ઘણાં નિરીક્ષણ, પ્રયોગો, સંશોધનો અને અનુભવની આવશ્યકતા છે.

આપણે આગળ જોઈ ગયા છીએ કે યોગાસનોનો અભ્યાસ કરતી વખતે શરીરની સ્થિતિ સમરૂપ (Symmetrical) રહેવી ઘટે. આમ હોવાનું કારણ ઉપરોક્ત હકીકતના વર્ણનથી વધુ સ્પષ્ટ રીતે સમજી શકાય છે.

(૪) યોગાસનાના અભ્યાસ દરમિયાન શરીરના સ્નાયુઓનું વિશિષ્ટ પદ્ધતિથી ખેંચાણ થાય છે અને તે જ રીતે વિશિષ્ટ પદ્ધતિ તં ખેંચાણ ચાલુ રાખવામાં આવે છે તથા તે ખેંચાણને વિશિષ્ટ રીતે દૂર કરવામાં આવે છે.

આ આખી પ્રક્રિયા દરમિયાન સ્નાયુઓમાંથી જ્ઞાનતંતુઓના સંદેશાઓ મગજ તરફ જાય છે. આ સંદેશાઓને વિશિષ્ટ પદ્ધતિથી પ્રતિક્રિયા આપવામાં આવે છે. આ પ્રક્રિયાને પરિણામે આપણા જ્ઞાનતંત્રના પ્રતિક્રિયા- બંધારણ (Reflex arc)નું નવસંસ્કરણ (Reconditioning) થાય છે.

સાધારણ રીતે આપણું મગજ જે સંદેશાઓની તીવ્ર અને તુરત અનાવશ્યક પ્રતિક્રિયા આપે છે, એવા જ સંદેશાઓને શાંતિથી ઝીલતા અને શાંત પ્રતિક્રિયા આપતા અને અનાવશ્યક પ્રતિક્રિયા ન આપતાં આપણું મગજ યોગાસનાના અભ્યાસથી શીખે છે.

કેટલાયે સંદેશા જે સાધારણ રીતે મગજ સુધી પહોંચે છે, તેનો પ્રત્યુત્તર મગજને બદલે કોરોડરજી જ આપી દે છે, તેવી તાલીમ જ્ઞાનતંત્રને મળે છે. પરિણામે મગજના મહત્ત્વનાં કેન્દ્રો પરનો બોજ ઘટે છે, જે માનસિક શાંતિ માટે ઉપરકર બને છે.

જ્ઞાનતંત્રને માનસિક અવસ્થા સાથે ગાઢ સંબંધ છે અને જ્ઞાનતંત્રનું આ રીતે નવસંસ્કરણ થતાં તેની માનસિક બંધારણ પર ઘણી અસર થાય છે.

(૬) આધ્યાત્મિક વિકાસમાં યોગાસનનું પ્રદાન: યોગ મૂલ્યન: અધ્યાત્મવિદ્યા છે. યોગાસન યોગનું એક અંગ છે. યોગના અંગ તરીકે સ્વાભાવિક રીતે જ યોગાસનનું મુખ્ય અધ્યાત્મ તરફ જ છે. અને આધ્યાત્મિક વિકાસમાં પણ યોગાસનનું પ્રદાન કયાં સ્વપ્નનું છે અને યોગાસન આ પ્રદાન કઈ રીતે આપે છે, તે હવે આપણે જોઈએ:

(૧) કુંડલિની જાગરણ હક્યોગની સૌથી મહત્ત્વપૂર્ણ ઘટના છે. કુંડલિનીના જાગરણ માટે હક્યોગમાં યોગાસન, પ્રાણાયામ અને મુદ્રાઓનો અભ્યાસ કરવામાં આવે છે. આ સમગ્ર કાર્યક્રમમાં યોગાસનનું પણ

હઠયોગ માટે સૌથી મહત્ત્વનું છે કુંડલિની જાગરણ

પ્રદાન છે. હક્યોગ પ્રતીપિકા, ચેરંડસંહિતા આદિ હક્યોગના પ્રમાણભૂત ગ્રંથોમાં કુંડલિનીના જાગરણમાં આસનોના પ્રદાન અંગે વારંવાર ઉલ્લેખો જોવા મળે છે. ખાસ કરીને પશ્ચિમતાનાસન, મરચ્યેન્દ્રાસન, પદ્માસન, સિદ્ધાસન આદિ આસનો આમાં વિશેષ ઉપયોગી છે.

(૨) કુંડલિની જાગરણ સાધકના જીવનમાં બનતી ભારે મહત્ત્વપૂર્ણ ઘટના છે. તેનાથી સાધકના જીવન અને સાધનામાં આમૂલ ક્રાંતિ સર્જાય છે. સમગ્ર ચેતનાના રૂપાંતરની આ પ્રક્રિયા છે. આટલી મોટી ઘટના ઘટે એટલે સાધકનાં શરીર, પ્રાણ અને ચિત્તમાં આમૂલ પરિવર્તન થવા માંડે છે અને તે દરમિયાન સાધકનાં શરીર પર ભારે મોટો બોજો આવી પડે છે. આ બોજો ઝીલી શકે તેવી તૈયારી ન હોય તો સાધકનું શરીર અનેક વિકૃત્તિઓનો ભોગ થઈ પડે છે. અને શરીર કાયમી ધોરણે વિકૃત અવસ્થામાં સરી પડે તેવી પણ શક્યતા રહેલી છે. આ જ રીતે પ્રાણાયામ શરીર પણ તૈયાર બને તે પણ આવશ્યક છે જ, અન્યથા પ્રાણાયામ શરીર પણ વિકૃત્તિઓનો ભોગ બની શકે છે. તે જ રીતે ચિત્તશુદ્ધિ પણ આવશ્યક છે, અન્યથા ચિત્ત પણ અનેક વિકૃત્તિઓનો ભોગ બની શકે છે.

આ પૂર્વતૈયારીને જ યોગિક પરિભાષામાં નાડીશોધન કહેવામાં આવે છે. નાડીશોધન પછી જ પ્રાણાયામનો ગંભીર અભ્યાસ અને કુંડલિની જાગરણ માટે પ્રયત્ન કરવાનું વારંવાર સૂચવવામાં આવેલ છે. તેનું કારણ એ જ છે કે તો જ સાધકનાં શરીર-પ્રાણ-મન કુંડલિની જાગરણનો બોજ ઝીલી શકે.

નાડીશોધન માટે યોગમાં વિશેષતઃ નાડીશોધન પ્રાણાયામ સૂચવવામાં આવે છે, પરંતુ તેની સાથે યોગાસનોનો અભ્યાસ પણ ખૂબ ઉપયોગી છે. આ વિશે સૌ એકમત છે. આધુનિક વિજ્ઞાનની પરિભાષામાં કહીએ તો કુંડલિની જાગરણના બોજને ઝીલી શકે તેવાં મજબૂત, મગજ, કોરોડરજી અને જ્ઞાનતંતુઓ યોગાસનાના અભ્યાસથી ઘટી શકે છે.

(૩) પ્રાણાયામ, ધારણ, ધ્યાન અને સમાધિ જેવા આગળના અભ્યાસ માટે સાધકે લાંબા સમય સુધી સ્થિરભાવે બેસવાનું હોય છે. સાધારણ રીતે આપણે જે અવસ્થામાં બેસીએ છીએ તેમાં હલનચલન વિના લાંબા સમય સુધી સુખપૂર્વક બેસી શકાતું નથી. આ હકીકત થોડા નિરીક્ષણથી સમજી શકાય તેમ છે. લાંબા સમય સુધી હલનચલન વિના, સુખપૂર્વક બેસી શકાય તેનાં ધ્યાનોપયોગી યોગાસનો છે.

પદ્માસન, સિદ્ધાસન, સમાસન, સ્વસ્તિકાસન- આ ચાર પ્રમુખ ધ્યાનોપયોગી યોગાસનો છે.

આ ધ્યાનોપયોગી યોગાસનો પણ સાધકના આધ્યાત્મિક વિકાસમાં સહાયક બની શકે છે.

હવે આપણે જોઈએ કે આ ધ્યાનોપયોગી યોગાસનો શું કરે છે?

(i) ધ્યાન આદિ ઉચ્ચ યોગાભ્યાસ માટે કોઈ એક સ્થિર આસનમાં ઈર્ષ્વસમય સુધી બેસવાનું હોય છે. ધ્યાનોપયોગી યોગાસનો આ કાર્ય સારી રીતે કરી શકે છે. કોઈપણ ધ્યાનોપયોગી યોગાસન ઉચ્ચ યોગાભ્યાસ માટે એક ઉપયુક્ત આસન બની શકે છે.

(ii) ધ્યાનોપયોગી યોગાસનમાં બેસતી વખતે કોરોડરજી સીધી અવસ્થામાં રહે છે અને પેટનાં અવયવો પરનું દબાણ દૂર થાય છે. પરિણામે શરીરમાં પ્રયત્ન શૈથિલ્યનો અનુભવ થાય છે. આમ બનવાથી ચેતનાને શરીરથી મુક્ત થવામાં મદદ મળે છે.

(iii) ધ્યાનોપયોગી યોગાસનોની અવસ્થા દરમિયાન શરીરનાં બાહ્ય અંગોનું કોઈ હલનચલન કરવામાં આવતું નથી. વળી સ્વાસ્થ્યવ્યવસ્થા અને હૃદયની ગતિ પણ મંદ પડે છે. આમ બનવાથી પણ ચેતનાને શરીરથી મુક્ત થવામાં મદદ મળે છે.

(iv) ધ્યાનોપયોગી યોગાસનોની અવસ્થા દરમિયાન નાભિપ્રદેશમાં લોહીનું વધુ પ્રસરણ થાય છે. તેનાથી કુંડલિની જાગરણની ઘટનામાં સહાય મળે છે.

(v) ધ્યાનોપયોગી યોગાસનોની અવસ્થામાં પાંચ ઘટનાઓ ઘટે છે: ★ શરીરનો પાયો પહોળો બને છે. ★ પગ વિશિષ્ટ રીતે ગોઠવાય છે. ★ પેટના અવયવો પરનું દબાણ દૂર થાય છે. ★ કોરોડરજી સીધી અવસ્થામાં રહે છે. ★ સમગ્ર શરીર ઈર્ષ્વકાય પર્થ સ્થિર અવસ્થામાં રહે છે. આ પાંચ ઘટનાઓ દ્વારા શરીર-પ્રાણ અને ચિત્તની એવી અવસ્થાનું નિર્માણ થાય છે કે જે ઉચ્ચ યોગાભ્યાસ માટે ખૂબ ઉપયોગી નીવડે છે. (vi) યોગાસનાના અભ્યાસને પરિણામે શું થાય છે, તે અંગે યોગસૂત્રકર કહે છે: તત્તો દ્વન્દ્વનમિચાત:। - યોગસૂત્ર; ૨-૨૧ 'તેના અભ્યાસથી દ્વન્દ્વોના આઘાતમાંથી મુક્તિ મળે છે.' (કમશા:)

feedback@bombaysamachar.com

સ્વાસ્થ્ય સુધા
શ્રીલેખા યાજ્ઞિક

અપાઠી એકાદશીને દેવશયની એકાદશી તરીકે ઓળખવામાં આવે છે. ભગવાન વિષ્ણુ ચારમાસ માટે નિદ્રાધીન બને છે. મહારાષ્ટ્રમાં અપાઠી એકાદશીને ધામધૂમથી ઉજવવામાં આવે છે. ભક્તો આ દિવસે ખાસ ઉપવાસ રાખે છે. અનેક ભક્તો ચાર માસ માટે ઉપવાસ કે એકઠાણ કરવાનું પસંદ કરે છે. વળી અપાઠ માસ બાદ તહેવારોની મોસમ શરૂ થતી હોય છે. કેમ કે પવિત્ર શ્રાવણ માસનું આગમન થાય છે. વ્રત ઉપવાસમાં ખાસ ઉપયોગમાં લેવાતા તેવા મોરૈયાના સ્વાસ્થ્ય લાભ અનેક છે. મોરૈયા જાડું બાજરા તરીકે પણ લોકપ્રિય છે. અંબેજીમાં તેને શ્રાવણમાં મિલેટ તરીકે ઓળખવામાં આવે છે. અન્ય તળેલી ચટાઈદાર વાનગીઓ કરતાં અનેક ગણો પૌષ્ટિક મોરૈયા ગણાય છે. તેથી આ જો ચાર માસ માટે કે પવિત્ર શ્રાવણ માસમાં ઉપવાસ કે એકઠાણ કરવાના હોવ તો તેથી વાનગીને તિલાંજલી આપીને સ્વાસ્થ્યપ્રદ મોરૈયાનું સેવન અચૂક કરવા જેવું છે. વ્રત કે ઉપવાસ દરમિયાન શરીરમાં અનેક વખત કમજોરી અનુભવાતી હોય છે. તે સમયે મોરૈયાને ભોજનમાં સ્થાન આપવાથી વારંવાર ભૂખ લાગવી કે નબળાઈની તકલીફ અનુભવશો નહીં. મોરને પ્રિય હોવાથી

મોરૈયા છે તંદુરસ્તી માટે સુપરફૂડ...

તેને 'મોરધન' તરીકે ઓળખવામાં આવે છે. મોરૈયા માટે એવું કહેવાય છે કે તેમાં પ્રોટીન, કૅલ્શિયમ, ફાઈબર, પોટેશિયમ, આયર્નની માત્રા ભરપૂર પ્રમાણમાં સમાયેલી છે. પોષક ગુણોથી ભરપૂર હોવાથી હાડકાંને મજબૂત આપવાની સાથે શરીરને ઊર્જાવાન બનાવી દે છે. 'વ્રતના ચાવલ' તરીકે તે ઓળખ ધરાવે છે. વિશ્વમાં તે વિવિધ નામે ઓળખાય છે. જેમ કે વરી, સામો, મોરૈયા તથા ભગર. જેમના શરીરમાં પ્રોટીનની ઉણપ હોય તેમને માટે શ્રેષ્ઠ આહાર ગણી શકાય. મોરૈયામાં સમાયેલાં પોષક તત્ત્વોની જાણકારી મેળવીએ તો ૧૦૦ ગ્રામ મોરૈયામાં ૩૫૬.૬ કીલોકેલોરી, ૧૩.૬ ગ્રામ, આયર્નની માત્રા ૧.૮૬ મિલીગ્રામ, કૅલ્શિયમનું પ્રમાણ ૨૨ મિલિગ્રામ, કાર્બોહાઈડ્રેટ ૫૫ ગ્રામ, થાયમિન ૦.૩૩ મિલીગ્રામ, નિયાસિન ૪.૨ મિલીગ્રામ, પ્રોટીન ૧૧ ગ્રામ, વિટામિન બી-૧, ૦.૩૩ મિલીગ્રામ, વિટામિન બી-૨ ૦.૧૦ મિલીગ્રામ, વિટામિન બી-૩ ૪.૨ મિલીગ્રામ હોય છે. તેથી જ આહાર-તજજો પ્રોટીન પાઉંડર ખાવાની ઈચ્છા રાખતી વ્યક્તિને પૌષ્ટિક ગુણોથી ભરપૂર મોરૈયા ખાવાની સલાહ આપે છે.

મોરૈયાના સ્વાસ્થ્ય લાભ

એનિમિયામાં ગુણકારી : શરીરમાં આયર્ન ઘટી જાય ત્યારે વ્યક્તિને નબળાઈનો અનુભવ થવા લાગે છે. પૂરતી માત્રામાં શરીરમાં આયર્ન હોવું અત્યંત આવશ્યક ગણાય છે. વારંવાર તાવ આવી જવાની તકલીફમાં મોરૈયા અત્યંત ગુણકારી ગણાય છે. મોરૈયામાં દાડમની સરખામણીમાં ૫ ગણી વધુ માત્રામાં આયર્ન સમાયેલું છે. ડિપોઝિટીવન ઓછું હોય તેમને માટે મોરૈયા ઉત્તમ આહાર ગણી શકાય. મહિલાઓ માટે મોરૈયા વરદાન સમાન ગણાય છે. વારંવાર થાકી જવું કે ચક્રર આવવાની તકલીફથી રાહત મળી શકે છે. હાડકાં મજબૂત રાખવામાં ગુણકારી : મોરૈયામાં કેલ્શિયમ તથા ફોસ્ફોરસની માત્રા સારા પ્રમાણમાં જોવા મળે છે. જે હાડકાંને મજબૂત રાખવામાં મદદ કરે છે. ઓસ્ટિયોપોરોસિસ જેવી બીમારીથી બચાવવામાં મદદ કરે છે. મોરૈયાનું નિયમિત સેવન કરવાથી હાડકાંનું કળતર ઘટે છે. પાચનક્રિયા સુધરે છે : મોરૈયામાં ફાઈબરની માત્રા વધુ હોવાથી પાચનતંત્રની વિવિધ તકલીફથી રાહત મેળવી શકાય છે. મોરૈયા ઝૂંટને ફી હોવાથી ઝૂંટને જેમને માફક ના આવતું હોય તેમને માટે ઉત્તમ આહાર ગણી શકાય.

ડાયાબિટીસ તથા કોલેસ્ટ્રોલને નિયંત્રણમાં રાખવામાં ગુણકારી : મોરૈયામાં ફાઈબર તથા જેથી ડાયાબિટીસની વ્યાધિ ધરાવતી વ્યક્તિ મોરૈયાનું સેવન કરી શકે છે. વળી મોરૈયાનો સ્વાઈસેમિક ઈન્ડેક્સ ૪૧.૭ છે જેથી તેના સેવન બાદ લોહીમાં શર્કરાની માત્રા ઝડપથી વધશે નહીં. લિપીડ પ્રોફાઈલમાં સુધારો જોવા મળી શકે છે. એન્ટિ-ઓક્સિડન્ટથી ભરપૂર : મોરૈયા માટે એવું કહેવાય છે કે સામાન્ય ભાત કરતાં તેમાં ૩૦ ગણી વધુ માત્રામાં એન્ટિ-ઓક્સિડન્ટ પોલિફિનોલ્સ જેવા વિવિધ ફાઈટોકેમિકલ્સ હોય છે. જે શારીરિક તકલીફમાં રાહત આપે છે. એન્ટિ-ઓક્સિડન્ટ શરીરમાં ડિટોક્સિફાઇંગ એજન્ટ તરીકે કામ કરે છે. જેથી હૃદય સંબંધિત બીમારી, ડાયાબિટીસ તથા કેન્સર જેવી વ્યાધિથી બચવામાં ઉપયોગી થઈ શકે છે. કોલેસ્ટ્રોલને નિયંત્રણમાં રાખવામાં લાભકારી : નિયમિત રીતે મોરૈયાનો સમાવેશ આહારમાં કરવાથી કોલેસ્ટ્રોલના સ્તરને નિયંત્રણમાં રાખવામાં મદદ મળી શકે છે. મોરૈયામાં કાર્બો તથા ફેટની માત્રા ઘણી ઓછી હોય છે. જે કોલેસ્ટ્રોલને નિયંત્રણમાં રાખવામાં મદદ કરી શકે છે. ચયાપચયની પ્રક્રિયામાં સુધારો થાય છે. જેને કારણે વજન નિયંત્રણમાં રહે છે. મોરૈયામાંથી બનતી વિવિધ વાનગીઓની યાદી ઘણી લાંબી બની શકે છે. કેમ કે આજકાલ પ્રત્યેક વ્યક્તિ સાદું સરળ ખાવાને બદલે વાનગીને નવતર પ્રયોગ દ્વારા સ્વાદિષ્ટ તથા પૌષ્ટિક બનાવીને ખાવાનું પસંદ કરે છે. જેમ કે મોરૈયામાંથી ઢોંસા, ચકરી, ખીર, ઈંડલી, ઉત્તમ, ટિક્કી, ખીચડી, ખીર, પુલાવ તથા ભજિયા બનાવી શકાય છે.

મોરૈયાના ઢોંસા

૨ કપ મોરૈયા, ૪ નંગ બાફેલાં બટાકા, ૧ નાની ચમચી જીરું, ૪ નંગ લીલા મરચાં ઝીણું સમારેલાં, ૧ મોટી ચમચી આદું ઝીણું સમારેલું, ૨ ચમચી દહીં, સ્વાદાનુસાર સિંધવ મીઠું, જરૂર મુજબ ઘી, ૧ પેકેટ ઈનો ચટણી બનાવવા માટે : ૧ કપ શેકેલાં સિંગદાણા ફોરના કાઢેલાં. ૨ નંગ લીલાં મરચાં, ૧ ટુકડો આદું, ૨ મોટી ચમચી કોથમીર, ૧ નાની ચમચી દહીં. ૧ નાની ચમચી ખાંડ, સ્વાદાનુસાર સિંધવ મીઠું.

બટાકાનો માવો : બાફેલાં બટેકાનો માવો બનાવી લેવો. એક કડાઈમાં ઘી મૂકીને તેમાં જીરું, મીઠાં લીમડાના પાનને ઝીણા સમારીને ઉમેરવો. લીલા મરચાંને ઝીણું કાપીને ઉમેરવો, આદુંને ઝીણું સમારીને ઉમેરવું. સ્વાદાનુસાર સિંધવ તથા થોડી દળેલી ખાંડ ઉમેરવી. કોથમીરથી સજાવીને રાખવું. બનાવવાની રીત : સૌ પ્રથમ મોરૈયાને બરાબર સાફ કરીને ૧ કલાક માટે પાણીમાં પલાળી રાખો. ત્યારબાદ તેનું પાણી કાઢીને એકદમ ઝીણું મિક્સરમાં વાટી લેવું. વટાઈ ગયા બાદ તેમાં ઝીણું લીલા મરચાં, આદું, શેકેલું જીરું, દહીં, સ્વાદાનુસાર સિંધવ મીઠું ભેળવીને ખીર બરાબર હલાવી લેવું. તેમાં એક નાનું પેકેટ ઈનો ઉમેરીને બરાબર હલાવી લેવું. મિશ્રણમાંથી નાનસ્ટીક તવા ઉપર ઢોંસા બનાવવા. બટેકાનો માવો ઢોંસા ઉપર પાથરીને ઘી લગાવીને કડક બનાવવા. ચટણી બનાવવા માટે શેકેલી સિંગ, લીલા મરચાં, દહીં, સિંધવ, ખાંડ વગેરેને એકસાથે મિક્સરમાં ધીમે ધીમે વાટી લેવું. કોથમીરથી સજાવીને મોટી વાટકીમાં કાઢી લેવું. ગરમ-ગરમ ઢોંસા સાથે મીઠી મયુરી ચટણી પીરસવી. સ્વાદિષ્ટ મોરૈયાના ગરમ-ગરમ ઢોંસા ચટણી સાથે પીરસવા.

feedback@bombaysamachar.com

ફોક્સ પ્લસ
રેખા દેશરાજ

બીમાર પડ્યા બાદ જ સમજાય છે સ્વાસ્થ્યનું મહત્વ...

દુનિયાની બધી સંસ્કૃતિઓમાં સ્વાસ્થ્યને સૌથી મોટી સંપત્તિ માનવામાં આવે છે. આપણે ઘણીવાર આ વાત કહીએ તો છીએ, પરંતુ ફક્ત બીમાર લોકો જ જાણે છે કે તેઓ પહેલા ક્યારેય એવું અનુભવતા નથી. આનો સંબંધ આપણી વિચારસરણી, જીવનશૈલી અને પ્રાથમિકતાઓ નક્કી કરવા સાથે છે. સત્ય એ છે કે સ્વાસ્થ્યનું વાસ્તવિક મૂલ્ય બીમાર પડ્યા પછી જ સમજાય છે કે, સામાજિક, આર્થિક અને ભાવનાત્મક દૃષ્ટિકોણથી સ્વસ્થ રહેવું કેટલું મહત્વપૂર્ણ છે. સ્વસ્થ રહેવું એ ખુશીની પહેલી શરત છે જો તમે દુનિયાની બધી સંપત્તિના માલિક બનો, પણ તમારા ઘૂંટણમાં દુખાવો હોય, રાત્રે ઊંઘ ન આવે, શ્વાસ લેવામાં તકલીફ હોય અથવા ડાયાબિટીસ કે બીપીનો ડર હોય, તો પછી તમારી બધી સંપત્તિ નકામી છે, તમે કંઈપણ માણી શકતા નથી. તે સ્પષ્ટ છે કે દુનિયાના દરેક સુખ અને દરેક આનંદનો પાયો શારીરિક સ્વાસ્થ્ય છે. આપણે શારીરિક સ્વાસ્થ્યને કારણે જ સુખ અને આનંદનો અનુભવ કરીએ છીએ. જ્યારે આપણે શારીરિક રીતે સ્વસ્થ હોઈએ છીએ, ત્યારે જ આપણે-આપણાં મનપસંદ સ્થળોની યાત્રા માટે જઈ શકીએ છીએ. તેમ જ ઇચ્છો તે માથે શકો છો. તમે જેની સાથે ઇચ્છો તેની સાથે વાત કરી શકો છો. તમે જે સર્જનાત્મક કાર્ય ઇચ્છો તે કરી શકો છો. કારણ કે આ બધી પ્રવૃત્તિઓ માટે, આપણી બધી ઇન્દ્રિયો યોગ્ય રીતે કાર્ય કરે તે મહત્વપૂર્ણ છે. બીમાર લોકો આ સરળ કાર્યો પણ કરી શકતા નથી અને પછી તેઓ સમજે છે કે જીવનમાં સ્વાસ્થ્ય શા માટે મહત્વપૂર્ણ છે અથવા સ્વાસ્થ્યને દુનિયાનું સૌથી મોટું સુખ કેમ કહેવામાં આવે છે. બીમાર લોકો આ સરળ કાર્યો પણ કરી શકતા નથી અને પછી તેઓ સમજે છે કે જીવનમાં સ્વાસ્થ્ય શા માટે મહત્વપૂર્ણ છે અથવા સ્વાસ્થ્યને દુનિયાનું સૌથી મોટું સુખ કેમ કહેવામાં આવે છે.

કોર્પોરેટ દૃષ્ટિકોણથી આરોગ્યનું મહત્વ

સ્વસ્થ રહેવું એ એક મોટી સંપત્તિ છે. જ્યારે આપણે તેને કોર્પોરેટ દૃષ્ટિકોણથી જોઈએ છીએ, ત્યારે આપણે યોગ્ય રીતે સમજી શકીએ છીએ કે સ્વસ્થ રહેવું એ ફક્ત વ્યક્તિગત લાભ જ નથી પરંતુ તે આપણા વ્યવસાયની સ્થિરતા, વૃદ્ધિ અને નફાકારકતા સાથે પણ સીધા સંબંધિત છે. આજના કોર્પોરેટ વિશ્વમાં, સ્વાસ્થ્ય ખરેખર સંપત્તિ છે. આ જ કારણ છે કે આજના સમયમાં, આપણું સ્વસ્થ રહેવું એ ફક્ત આપણી શારીરિક સિદ્ધિ જ નથી પરંતુ આપણી કારકિર્દીની સિદ્ધિ પણ છે. કારણ કે દરેક કંપની ફક્ત સ્વસ્થ કર્મચારીઓને રાખવા માગે છે, કારણ કે સ્વસ્થ કર્મચારી ક્યારેય કંપની પર બોજ નથી હોતો, પરંતુ તે કંપની દ્વારા કરવામાં આવેલું એક પ્રકારનું સારું રોકાણ છે. કોર્પોરેટ કંપની માટે, સ્વસ્થ કર્મચારી તેનું સૌથી મોટું સંસાધન અને રોકાણ છે. કારણ કે જો કર્મચારી માનસિક અને શારીરિક રીતે સ્વસ્થ હોય, તો તે- *સમયસર કામ પર આવશે અને રજા લેશે નહીં. *ઉચ્ચ ગુણવત્તાનું આઉટપુટ આપી શકે છે. * તેનાં વિચાર નવીન હશે અને દરેક સમસ્યાનો ઉકેલ શોધી કાઢશે. આ જ કારણ છે કે ગુગલ, માઈક્રોસોફ્ટ જેવી કે પનીઓ કર્મચારીઓની સુખાકારીને સૌથી વધુ પ્રાથમિકતા આપે છે. કારણ કે આ કંપનીઓ જાણે છે કે ફક્ત સ્વસ્થ કર્મચારીઓ જ કંપનીને નફાકારક પદ સુધી પહોંચવામાં મદદ કરી શકે છે. જો કોઈ કંપનીના કર્મચારીઓ સ્વસ્થ હોય, તો તેઓ ભાગ્યે જ ગેરહાજર રહે છે અને આવી કંપનીની ઉત્પાદકતા ખૂબ ઊંચી હોય છે. કારણ કે ફક્ત સ્વસ્થ કર્મચારીઓ જ સમયસર તેમના પ્રોજેક્ટ પૂર્ણ કરે છે. તેઓ નિયમિતપણે હાજર રહે છે અને તેના અન્ય સાથીદારો પર બોજ બંધાવતા નથી. હાર્વર્ડ બિઝનેસ રિવ્યૂ અનુસાર, કર્મચારી માટે સુખાકારી કાર્યક્રમો અપનાવનાર કંપનીઓમાં ગેરહાજરી ૨૫ થી ૩૦ ટકા ઓછી જોવા મળે છે.

સ્વતંત્રતાનો આનંદ ફક્ત સ્વસ્થ રહેવામાં જ રહેલો છે. જો આપણે સ્વસ્થ હોઈએ તો બધા સંબંધો આપણને ખુશીથી ભરપૂર લાગે છે. મિત્રતા, પરિવાર, બંધુ જ ત્યારે જ માણી શકાય છે જ્યારે આપણે સ્વસ્થ હોઈએ છીએ. બીમાર વ્યક્તિ ક્યારેય સંબંધોનો આનંદ માણી શકતો નથી. તે દરેક નાની વાત પર ચિડાઈ જાય છે, એકલા અનુભવે છે અને જો તેમ અસ્વસ્થ હોય, તો તેમ ધીમે ધીમે બીજાઓથી ઈચ્છા વિના દૂર થઈ જાય છે. આને કારણે, ધીમે ધીમે સામાજિક અંતર વધે છે. જ્યારે શરીર સ્વસ્થ હોય છે, ત્યારે જ આપણે સંબંધો સાથે ભાવનાત્મક રીતે જોડાઈ શકીએ છીએ અને જ્યારે આપણે સ્વસ્થ હોઈએ છીએ, ત્યારે જ આપણે સ્વતંત્રતા અનુભવીએ છીએ. કોઈ પણ અસ્વસ્થ વ્યક્તિ સ્વતંત્રતા અનુભવતો નથી. બીમાર વ્યક્તિને બીજાની મદદ લેવી પડે છે. દવા માટે, ફરવા માટે, બાથરૂમ જવા માટે અને ધીમે ધીમે આ પરિસ્થિતિઓ એક બીમાર વ્યક્તિની સ્વતંત્રતા છીનવી લે છે. બધી સફળતાનો આનંદ સ્વસ્થ રહેવામાં રહેલો છે, પછી ભલે તે સંપત્તિ હોય, જ્ઞાન હોય કે જીવનમાં મળેલી આર્થિક સફળતા હોય, આ બધી સફળતાઓ ફક્ત ત્યારે જ માણી શકાય છે જ્યારે તમે સ્વસ્થ હોવ. બીમાર વ્યક્તિની બધી ખુશીઓ ઓસરી જાય છે. ધારો કે ઘરે લગ્ન હોય, પણ જો તમે ડાયાબિટીસના દર્દી હોવ, તો તમે કંઈ ખાઈ શકતા નથી. અથવા તો ઘરે કોઈ કાર્યક્રમ હોય અને તમને ખૂબ તાવ હોય, તો તમે ન તો સંગીત વાગવાથી ખુશી અનુભવો છો, ન તો તમે નૃત્યમાં ભાગ લઈ શકો છો, ન તો તમે સારા ખોરાક અને સંબંધોનો આનંદ માણી શકો છો. આ બધી ખુશીઓ ફક્ત ત્યાં સુધી છે જ્યાં સુધી તમે શરીર અને મનથી સ્વસ્થ હોવ. તેથી જ કહેવાય છે કે સ્વસ્થ રહેવું એ માત્ર એક સ્થિતિ નથી પણ ક્ષમતા છે. ■

feedback@bombaysamachar.com

આરોગ્ય પ્લસ
સંકલન: સ્મૃતિ શાહ-મહેતા

સંકલ્પશક્તિની પ્રચંડ પ્રબળતા...

દુનિયાની તમામ વ્યક્તિ સફળ થવા ઈચ્છે છે, પરંતુ સફળતા માટે પ્રયત્ન કરવા બહુ ઓછા લોકો તત્પર હોય છે એથી જ એ લોકો મહાન બની શકતા નથી. દુર્બળ વ્યક્તિ સફળતાનો માત્ર સંકલ્પ જ કરે છે, જ્યારે મહાન વ્યક્તિ પાસે તે સફળતાને પ્રાપ્ત કરવા દૃઢ તીવ્ર સંકલ્પશક્તિ હોય છે. એટલે જ વિકટર હ્યુગોએ કહ્યું છે કે, 'લોકોમાં તાકાતની નહીં, પણ સંકલ્પશક્તિની કમી હોય છે... 'આપણા સ્વામી વિવેકાનંદે પણ કહ્યું છે : 'બધી જ શક્તિ તમારી અંદર છે, તમે જે પણ ઈચ્છો એ બધું જ કરી શકો છો.' તેવી જ રીતે દર્દીને બીમારી સામે લડવામાં સંકલ્પશક્તિ ખૂબ જ મદદરૂપ થાય છે, પરંતુ દર્દી આવી દૃઢ સંકલ્પશક્તિ કે બની શકતો નથી કેમ કે, એની પાસે બીમારી સાથે લડવાના અનેક વિકલ્પો હોય છે. ઘણીવાર સ્નેહીજનોની વધુ પડતી લાગણી જ દર્દીને બીમારી સામે લડવામાં અનેક વિકલ્પો આપે છે અને એમની આવી લાગણીઓ જ દર્દીને જલ્દી સાજા થવામાં બાધક બને છે.

ભારતીય ક્રિકેટર યુવરાજસિંહ

ભારતીય ક્રિકેટ ટીમ ઈ.સ. ૨૦૧૧માં વર્લ્ડકપ જીતી. તેના હીરો યુવરાજસિંહ હતા. આ જીત પછી તરત જ એને ફેફસાંનું કેન્સર થયું. પરંતુ યુવરાજસિંહએ આ સમાચારથી તૂટી પડવાના બદલે દૃઢ મનોબળ રાખી કેન્સર સામે લડવાનું નક્કી કર્યું. તેથી એ કેન્સરની બીમારી દરમિયાન ક્યારેય પણ મૂંઝાવાને બદલે સતત એવા વિચારોથી જ પોતાને બળ આપતા કહ્યું કે, 'હું આ બીમારીમાંથી જલ્દીમાં જલ્દી બહાર નીકળી જઈશ...' ત્યાર બાદ અમેરિકામાં કેન્સરની સારવાર લીધા પછી થોડા જ સમયમાં તેઓ ભારતીય ક્રિકેટ ટીમમાં પુનઃ જોડાઈ ગયા હતા અને આજે યુવરાજ સાવ કેન્સરમુક્ત છે !

ડગ્લાસ ને લીન રોબર્ટસન (અમેરિકા)

સમુદ્રમાં ખોવાઈ જવાથી ૩૮ દિવસો સુધી એ હોડીમાં જ રહ્યા. જીવવાની કોઈ આશા ન હોવા છતાં પણ પોતાની દૃઢ સંકલ્પશક્તિ દ્વારા એ આફતમાંથી- સમુદ્રમાંથી બહાર નીકળવાના પ્રયત્નો કરતા હતા. ખાવા-પીવાની કોઈ વ્યવસ્થા ન હોવાથી એમણે નક્કી કર્યું કે, 'સમુદ્રના પાણીનો મળદ્વાર દ્વારા એનીમા (બસ્તિ) લેવાથી એમનું આંતરડું તે પાણીમાંથી મીઠાને ફિલ્ટર કરીને શરીરના કોષોને ઊર્જા આપશે.' આવી દૃઢ સંકલ્પશક્તિ રાખીને આમ કરવાથી એ બંને અતિ વિકટ પરિસ્થિતિમાં પણ નિર્ભયપણે જીવી ગયા.

સ્નેહીજનોની લાગણી ને દર્દીની સંકલ્પશક્તિ

આપણે ત્યાં સદીઓથી એવો રિવાજ છે કે, સ્નેહીજનો અને મિત્રો દર્દીની ખબર-અંતર લેવા માટે એની મુલાકાતે જતા હોય છે. તે મુલાકાતમાં બધા તરફથી મળતી હુંફ અને લાગણી દર્દીને બીમારીમાંથી બહાર નીકળવામાં ઘણી મદદરૂપ થતી હોય છે. જોકે, આ જ લાગણીઓનો અતિરેક ક્યારેક બીમારીને લંબાવી પણ શકે છે. મનોવૈજ્ઞાનિકોનું એવું માનવું છે કે, જે પરિવારમાં કે સમૂહમાં દર્દીનું ધ્યાન રાખનારા અને તેને યાદનારા વધુ લોકો હોય છે ત્યાં દર્દી બીમારીમાંથી જલ્દી બહાર નીકળી શકતો નથી કેમ કે, સ્નેહીજનો દર્દીને બીમારીમાંથી બહાર કાઢવા વધુ લાગણીભર્યું વર્તન કરતાં હોય છે. પરંતુ આ જ વધુ પડતી લાગણી જ દર્દીને નમાવો બનાવી દે છે. જેમ જેમ પરિવારજનોની લાગણી દર્દી પ્રત્યે વધતી જાય છે તેમ તેમ એ દર્દી બીમારીને આધીન થઈને જીવવા લાગે છે. અને અંતે તે લાગણી જ દર્દીને દૃઢ સંકલ્પશક્તિ ઉત્પન્ન કરવામાં અડચણરૂપ બને છે. જે બીમારી દૃઢ મનોબળ દ્વારા સહેલાઈથી દૂર થઈ શકે તેમ હોય તે જ બીમારી દર્દીમાં આજીવન નિવાસ કરીને રહે છે. મુંબઈમાં રહેતો અક્રુયાવીશ વર્ષનો વિજય છેલ્લાં વીસ વર્ષથી લકવાની બીમારીથી પીડિત હતો. પરિવારમાં તે ત્રણ બહેન વચ્ચે એક જ ભાઈ હોવાથી સહુ એનું ખૂબ જ ધ્યાન રાખતા હતા. વિજયને જરાપણ તકલીફ ન પડે તે રીતે ખૂબ જ પ્રેમથી ઉછેર્યું હતો. પથારીમાંથી ઊભું જ ન થવું પડે તેવી તમામ સુવિધા એને આપવામાં આવતી હતી. પરિવારજનોની આ લાગણીઓએ જ વિજયને બીમારી સાથે લડવાને બદલે બીમારીને આધીન કરી દીધો હતો. આમ એ થોડો સ્વસ્થ થવા છતાં લાગણીઓના પ્રવાહને લઈને પથારીવશ જીવવામાં ટેવાઈ ગયો હતો, પરંતુ એકવાર કોલેજમાંથી રિસર્ચ કરવા માટે એણે અજાણ્યા અંતરે મન મૂક્યું હતું. તેણે પથારીમાંથી ઊભું થઈને બીમારી સામે લડવાનું નક્કી કર્યું કે, 'અમે વ્યક્તિના મનોવલણની શરીર પર થતી અસરને તપાસવા માટે આ કેદીને વાસ્તવમાં ઝેરને બદલે પાણી ભરેલું ઈન્જેક્શન આપ્યું હતું, પરંતુ એના મનમાં એવું દૃઢ રીતે ઠસી ગયું હતું કે, એને ઝેરનું ઈન્જેક્શન આપવામાં આવ્યું છે. તેથી એની વિચારધારના કારણે એના શરીરમાંથી પાણીનું ઝેર થતાં તે મૃત્યુ પામ્યો !'

આમ વ્યક્તિ પોતાની સંકલ્પશક્તિ દ્વારા શરીરમાં અનેક રોગોને આમંત્રણ પણ આપી શકે છે અને તે જ સંકલ્પશક્તિ દ્વારા ગમે તેવા રોગને શરીરમાંથી નાબૂદ પણ કરી શકે છે. તે સંકલ્પશક્તિનું મૂળ મન છે. અને મન જ શરીરનું નિયંત્રણ કરી શકે છે. તેથી માણસની હકારાત્મક સંકલ્પશક્તિ જેટલી તીવ્ર હોય છે, તેટલી જ એની રોગપ્રતિકારક શક્તિ બળવાન થાય છે. ■

આનું એક વધુ ઉદાહરણ જુઓ...

રાતા સમુદ્રમાં લાઈબેરિયાના જહાજ પરના હુમલા બાદ મિડલ ઈસ્ટમાં તંગદિલી

મિડલ ઈસ્ટમાં જહાજ પર હુમલો અતિ સંવેદનશીલ સમયે કરવામાં આવ્યો છે: ઈઝરાયલના ચમન પર હવાઈહુમલા અને ચમનના જવાબી મિસાઈલ હુમલા

દુબઈ (સંયુક્ત આરબ અમીરાત) : ઈઝરાયલે સોમવારે ચમનના હુતી બળવાખોરના કબજામાં રહેલા બંદરો અને સુવિધાઓ પર હવાઈ હુમલા કર્યા હતા અને આના જવાબમાં બળવાખોરોએ ઈઝરાયલને લક્ષ્ય બનાવતા મિસાઈલ હુમલા કર્યા હતા. રવિવારે રાતા સમુદ્રમાં લાઈબેરિયાના ધ્વજ ધરાવતા જહાજ પર હુમલો કરવામાં આવ્યો હતો. આ હુમલામાં જહાજને આગ લાગી ગઈ હતી અને જહાજમાં પાણી ઘૂસી જતાં જહાજના કૂચે તેનો ત્યાગ કર્યો હતો. ગ્રીકની માલિકીની બલ્ક કેરિયર મેજિક સીસ પર હુમલાની શંકાની સૌઈ તરત જ હુતી પર તકાઈ હતી. સુરક્ષા કંપનીએ કહ્યું હતું કે જહાજ પર પહેલાં નાના હથિયારો અને રોકેટથી ચાલતા ગ્રેનેડ વડે હુમલો કર્યો બાદ બોમ્બ ધરાવતી ડ્રોન બોટ જહાજ સાથે ટકરાઈ હતી. બળવાખોરના મીડિયાએ જહાજ પરના હુમલાની માહિતી આપી હતી, પરંતુ હુતીએ

હુમલાની જવાબદારી લીધી નહોતી. હુતી હુમલાની જવાબદારી સ્વીકારે એને કલાકો કે દિવસો લાગી શકે. જહાજ વિરુદ્ધના હુતીના હુમલાને લીધે અમેરિકા તથા પશ્ચિમના દેશોને ફરી રાતા સમુદ્રમાં સંકેત થયું પડે. અમેરિકાના પ્રમુખ ડોનેલ્ડ ટ્રમ્પના આદેશથી અગાઉ ચમનના બળવાખોર પર ભીષણ હવાઈ હુમલા કરવામાં આવ્યા હતા. મિડલ ઈસ્ટમાં જહાજ પર હુમલો અતિ સંવેદનશીલ સમયે કરવામાં આવ્યો છે. ઈઝરાયલ અને હમાસ વચ્ચેનો યુદ્ધવિરામ અદ્વરતાલ છે. બીજી બાજુ અમેરિકાએ ઈરાનના અણુમથકો પર કરેલા હુમલા બાદ ઈરાન અણુમત્રણા ફરી શરૂ કરવી કે નહીં તેના પર વિચાર કરી રહ્યું છે. ઈઝરાયલના વડા પ્રધાન બેન્જામિન નેતન્યાહુ ટ્રમ્પને મળવા વોશિંગ્ટન ગયા છે. ઈઝરાયલના લશ્કરે માહિતી આપી હતી

કે તેણે હુતીના કબજા હેટળના બંદરો- હોટેઈદા, રાસ ઈશા અને સલિફ પર તેમ જ રાસ કનાતિબ પાવર પ્લાન્ટ પર હુમલા કર્યા હતા. હુતી આતંકવાદી શાસન આ બંદરોનો ઉપયોગ ઈરાન પાસેથી હથિયારો મેળવવામાં અને ઈઝરાયલ અને તેના સાથીદારો પર હુમલો કરવા માટે કરે છે. ઈઝરાયલના લશ્કરે વધુમાં જણાવ્યું હતું કે હુતીએ ૨૦૨૩માં મેળવેલા વાહન લઈ જઈ શકે એવા જહાજ ગેલેક્સી લીડર પર પણ હુમલો કર્યો હતો. હુતીએ આ જહાજ પર ૨૩૨ સિસ્ટમ લગાડી છે જેથી તે આંતરરાષ્ટ્રીય જળક્ષેત્રમાં ક્યા જહાજો આવે છે એ જાણીને તેનો આતંકવાદી હેતુ માટે ઉપયોગ કરે. ૨૦૨૩માં ઈઝરાયલ અને હમાસ વચ્ચેના યુદ્ધ દરમિયાન રાતા સમુદ્રના કોરિડોરમાં હુતીએ ગેલેક્સી લીડર પર કબજો મેળવ્યો હતો. હામાસનું ધ્વજ ધરાવતું આ

જહાજ ઈઝરાયલના અબજોપતિનું છે. જ્યારે જહાજ પર કબજો જમાવામાં આવ્યો ત્યારે જહાજમાં કોઈ ઈઝરાયલી નહોતા. જહાજનું સંચાલન જપાનની કંપની એનવાયકે લાઈન કરતું હતું. હુતીએ ઈઝરાયલે હવાઈ હુમલા કર્યા એ વાતને સમર્થન આપ્યું હતું, પરંતુ ચમનને કેટલું નુકસાન થયું એની માહિતી આપી નહોતી. તેના લશ્કરી પ્રવક્તા ક્રિગોરિયર જનરલ યાહ્યા સારીએ દાવો કર્યો હતો કે અમારા સંરક્ષણદળોએ ઈઝરાયલના હુમલાનો અસરકારક રીતે જવાબ આપ્યો હતો. જોકે તેમણે કોઈ પુરાવા દીધા નહોતા. ઈઝરાયલે જૂનમાં ચમનના વિસ્તારો પર હવાઈ હુમલા અને નૌકાદળ વડે હુમલા કર્યા હતા. ઈઝરાયલ અને અમેરિકાએ ભૂતકાળમાં પણ ચમનના બંદરો પર હુમલા કર્યા છે. અમેરિકાના એપ્રિલના હુમલામાં ૭૧ લોકોના મરણ થયા હતા. જોકે આ વખતે ઈઝરાયલે એકલ હાથે

ચમન પર હવાઈહુમલા કર્યા છે. ચમનના બળવાખોરો ઈઝરાયલ પર મિસાઈલ હુમલો કરવાનું ચાલુ રાખ્યું છે. ઈઝરાયલના સંરક્ષણપ્રધાન ઈઝરાયલ કાટ્ઝે કહ્યું હતું કે જે બાબત ઈરાન માટે સત્ય છે એ ચમનને માટે પણ કદીકત છે. જે પણ ઈઝરાયલ સામે હાથ ઉગામશે એનો હાથ કાપી નાખવામાં આવશે. હુતીને તેમના કૃત્ય માટે ભારે કિંમત ચુકવવી પડશે. હુતીએ આના જવાબમાં મિસાઈલ હુમલા કર્યા હતા. ઈઝરાયલ લશ્કરે કહ્યું હતું કે અમે મિસાઈલને આંતરવાનો પ્રયાસ કર્યો હતો. જોકે મિસાઈલ અટકી નહોતી. આ હુમલામાં કોઈ ઘાયલ થવાના તકાળ કોઈ અહેવાલ નથી. વેસ્ટ બેન્ક અને ૩૩ સીમાં સાયરન વાગવા માંડી હતી. ચમનના હુતી બળવાખોરો આ વિસ્તારમાં કમશિયલ અને મિલિટરી શિપ પર મિસાઈલ અને ડ્રોન હુમલો કરી રહ્યા છે. આ જૂથનું

નેતૃત્વ કહે છે કે અમે ગાઝા પટ્ટીમાં ઈઝરાયલના હુમલા પરના હુમલા અટકાવવા આમ કરી રહ્યા છીએ. નવેમ્બર ૨૦૨૩થી જાન્યુઆરી ૨૦૨૫ સુધી હુતીએ મિસાઈલ અને ડ્રોન વડે ૧૦૦થી વધારે જહાજને લક્ષ્ય બનાવ્યા હતા. આમાંથી બે જહાજ તો ડૂબી ગયા હતા અને ચાર નાવિકનાં મોત થયાં હતાં. આને લીધે રાતા સાગરના કોરિડોરમાં વેપાર ઘટી ગયો છે. સામાન્ય રીતે એક વર્ષમાં આ કોરિડોરમાં એક ટ્રિલ્યન અમેરિકન ડોલરનો માલ જાય છે. દરમિયાન ચમનમાં દાયકાથી ચાલતી હુતી અને સઉદીના ગંકબંધનના ટેકાવાળી જૂની સરકાર વચ્ચે જંગ હવે મગાડાંક જેવી સ્થિતિમાં છે. આ રીજનમાં સોમાલિયાના બળવાખોરો પણ કાર્યરત છે. જોકે આ ચાંચિયાઓ જહાજ વૃંદતા હોય છે કે તેના પર કબજો જમાવીને બાનની રકમ માગતા હોય છે. (એજન્સી)■

પાકિસ્તાનમાં ભારે વરસાદ અને પૂરને કારણે ૭૨નાં મોત

ઈસ્લામાબાદ: પાકિસ્તાનમાં દસ દિવસ સુધી ખાબકેલા ભારે વરસાદ અને પૂરને કારણે ૭૨ લોકોનાં મોત નીપજ્યાં છે. જ્યારે ૧૩૦થી વધુ લોકો ઘાયલ થયા છે. આ જાણકારી રાષ્ટ્રીય આપત્તિ વ્યવસ્થાપન સત્તામંડળ અને સ્થાનિક અધિકારીઓએ આપી હતી. ૨૬ જૂનથી અત્યાર સુધીમાં અનેક પ્રાંતોમાં મૃત્યુ નોંધાયા છે. જેમાં ઉત્તર-પશ્ચિમ પખ્તુનખ્વા, પૂર્વ પંજાબ, દક્ષિણ સિંધ અને દક્ષિણ-પશ્ચિમ બલુચિસ્તાન પ્રાંતનો સમાવેશ થાય છે. રાષ્ટ્રીય આપત્તિ વ્યવસ્થાપન સત્તામંડળે સ્થાનિક અધિકારીઓને હાઇ એલર્ટ પર રહેવા વિનંતી કરી છે. તેમજ પ્રવાસીઓને અસરગ્રસ્ત વિસ્તારોમાં જવાનું ટાળવાની સલાહ આપી છે. કારણ કે ભારે વરસાદથી હાઇવે બંધ થઇ શકે છે અને અચાનક પૂરની સ્થિતિ પણ પેદા થઇ શકે છે.

ગયા મહિને જ્યારે એક જ પરિવારના ૧૭ પ્રવાસીઓ ઉત્તર-પશ્ચિમમાં સ્વાત નદીમાં વહી ગયા હતા ત્યારથી જ કટોકટી સેવાઓ હાઇ એલર્ટ પર છે. આ ઘટનામાં ચાર લોકોને બચાવી લેવામાં આવ્યા હતા. જ્યારે અન્ય ૧૩ના મૃતદેહ મળી આવ્યા હતા. મકાનની છત પર ફસાયેલા અને મદદ માટે વિનંતી કરતા પરિવારનો વીડિયો ફરતી થતાં આક્રોશ ફેલાયો હતો. બાદમાં કટોકટી ટીમો પર ધીમી પ્રતિક્રિયાનો આરોપ પણ મૂકવામાં આવ્યો હતો. અધિકારીઓએ જણાવ્યું કે તેઓ ૨૦૨૨ના વિનાશકારી પૂર જેવા ભારે હવામાનના પુનરાવર્તનની શક્યતાને નકારી શકે તેમ નથી. તે સમયે વરસાદને કારણે દેશનો ત્રીજો ભાગ પાણીમાં ગરકાવ થઇ ગયો હતો. તેમજ ૧,૭૩૭ લોકો મૃત્યુ પામ્યાં હતાં. ■

ઈન્ડોનેશિયાનો માઉન્ટ લેવોટોબી લાકી લાકી જવાળામુખી ફરી ફાટ્યો

જર્કાર્તા: ઈન્ડોનેશિયાનો માઉન્ટ લેવોટોબી લાકી લાકી જવાળામુખી સોમવારે ફરી ફાટ્યો હતો. જેના કારણે આકાશમાં ૧૮ કિમીની ઊંચાઇ સુધી રાખના ફુવારા ઉછળ્યા હતા. જેથી નજીકના ગામડાઓ પર રાખના થર જામી ગયા હતા. ઈન્ડોનેશિયાની ભૂસ્તરશાસ્ત્ર એજન્સીએ એક નિવેદનમાં જણાવ્યું કે તેઓએ જવાળામુખી ફાટવા દરમિયાન ઢોળવા પર સળગતા ગેસના વાદળોનો ધસારો રોકી કચો છે. દેશની જવાળામુખી દેખરેખ એજન્સીએ ૧૮ જૂનના રોજ વિસ્ફોટ બાદ જવાળામુખીની ચેતવણીની સ્થિતિને ઉચ્ચતમ સ્તર પર વધારી દીધી હતી. તેમજ વારંવાર વિસ્ફોટો થતાં બહુમુકત ઝોનને બમણાથી વધુ સાત કિમીની ત્રિજ્યામાં વધારી દીધો હતો.

ઈરાકી ગુફામાં મિથેન ગેસથી વધુ સાત તુર્કી સૈનિકનાં મોત, મૃત્યુઆંક ૧૨ થયો

અંકારા (તુર્કી) : ઉત્તરી ઇરાકમાં ગુફામાં શોધ કામગીરી દરમિયાન મિથેન ગેસના ઝેરથી વધુ સાત તુર્કી સૈનિકના મોત થયાં છે, તુર્કીના સંરક્ષણ મંત્રાલયે સોમવારે જણાવ્યું હતું કે, મૃત્યુઆંક ૧૨ થયો છે. મંત્રાલયના જણાવ્યા અનુસાર, સૈનિકો એક પર્વતીય ગુફામાં આતંકવાદીઓ દ્વારા અગાઉ માર્યા ગયેલા સાથી સૈનિકના અવશેષો શોધી રહ્યા હતા, ત્યારે તેમાંથી ૧૮ જણ ગેસના સંપર્કમાં આવ્યા હતા. રવિવારે પાંચ સૈનિક રંગહીન, ગંધહીન, જ્વલનશીલ ગેસથી મૃત્યુ પામ્યા હતા અને સોમવારે વધુ સાત સૈનિકનું મોત

નીપજ્યું હતું. સંરક્ષણ પ્રધાન યાસર ગુલેરે અને સશસ્ત્ર દળોના કમાન્ડરો “નિરીક્ષણ અને મુદ્દાઓ” કરવા અને અંતિમ સંસ્કાર સમારોહમાં હાજરી આપવા માટે આ પ્રદેશની મુસાફરી કરી રહ્યા છે. મંત્રાલયે જણાવ્યું હતું કે આ ઘટના “ફલો-લોક ઓપરેશન પ્રદેશ” માં બની હતી - જે એપ્રિલ ૨૦૨૨માં ઉત્તરી ઇરાકમાં ફુર્દિસ્તાન વર્કસ પાર્ટી અથવા પીકેક સામે શરૂ કરાયેલા ઓપરેશનનો ભાગ છે. ગેસથી પ્રભાવિત અન્ય સાત સૈનિકની સ્થિતિ અંગે તાત્કાલિક કોઈ માહિતી મળી નથી.

પંજાબમાં ભિનિ બસ પલટી જતાં નવનાં મોત

હોશિયારપુર: પંજાબના દસુયાના સાગરન ગામ નજીક એક ભિની બસ પલટી જતાં ભયંકર અકસ્માત સર્જાયો હતો. જેમાં નવ મુસાફરોનાં મોત નીપજ્યાં હતાં. જ્યારે ૩૨ ઘાયલ થયા હતા. આ જાણકારી પોલીસે આપી હતી. મુકેરિયાના નાયબ પોલીસ અધિક્ષક કુલવિંદર સિંહ વિર્કિના જણાવ્યા અનુસાર બસ લગભગ ૪૦ મુસાફરોને લઇને હાજીપુરથી દસુયા જઇ

રહી હતી. દરમિયાન ડ્રાઇવરે વાહન પરનું નિયંત્રણ ગુમાવતા અકસ્માત સર્જાયો હતો. પોલીસે જણાવ્યું કે અકસ્માતમાં ઘાયલ મુસાફરોને દસુયાની સિવિલ હોસ્પિટલમાં દાખલ કરવામાં આવ્યા છે. જ્યારે કુલવિંદર સિંહ વિર્કે જણાવ્યું કે અકસ્માતનું કારણ હજુ સુધી શકાયું નથી. તેમ જ અકસ્માતની સંપૂર્ણ તપાસ કરવામાં આવશે એમ જણાવ્યું હતું. ■

જવાળામુખી: ઈન્ડોનેશિયાનો ઈસ્ટ ફ્લોરેસમાં સોમવારે જવાળામુખી ફાટવા બાદ માઉન્ટ લાકીમાંથી નીકળી રહેલો લાવારસ.

જ્યારે નવેમ્બરમાં માઉન્ટ લેવોટોબી લાકી જવાળામુખી ફાટ્યો હતો ત્યારે નવ લોકોનાં મોત નીપજ્યાં હતાં. તેમજ ૩૩નેક ઘાયલ થયા હતા. આ જવાળામુખી માર્ચમાં પણ ફાટ્યો હતો. ૧,૫૮૪ મીટર ઊંચો આ પર્વત ફ્લોરેસ તિમુર જિલ્લામાં સ્થિત માઉન્ટ લેવોટોબી પેરેમ્પુઆન સાથેનો જોડિયો જવાળામુખી છે. નોંધનીય છે કે ઈન્ડોનેશિયા ૨૭૦ મિલિયન લોકોની વસ્તી ધરાવતો દ્વીપસમૂહ છે, જ્યાં વારંવાર ભૂકંપીય ગતિવિધિઓ થતી રહે છે. તેમાં ૧૨૦ સંકેત જવાળામુખી છે અને તે ‘રિંગ ઓફ ફાયર’ની સાથે સ્થિત છે. પેસિફિક બેસિનને ઘેરી લેતી ભૂકંપીય ફોલ્ટ લાઇનોની એક ઘોડાની નાળના આકારની શુંબલા છે. ■

તાઇવાનમાં વાવાઝોડું દાનાસ ત્રાટક્યું, બેનાં મોત

તાઇપેઇ: તાઇવાનમાં વાવાઝોડું દાનાસ ત્રાટકતાં સોમવારે સવારે ઘણા ભાગોમાં ભારે પવન સાથે મુશળધાર વરસાદ પડ્યો હતો. જેના કારણે ટાઇપુના ગીચ વસ્તીવાળા પશ્ચિમ કિનારા પર બે લોકોનાં મૃત્યુ થયાં હતાં. જ્યારે ૩૦૦થી વધુ લોકો ઘાયલ થયા હતા. દાનાસના પ્રભાવથી ૫૮૦,૦૦૦થી વધુ ઘરોમાં વીજળી ગુલ થઇ હતી. તેમજ તાઇવાનના દક્ષિણ અને મધ્ય ભાગોમાં શાળાઓ અને

ઓફિસો બંધ રહી હતી. આ વાવાઝોડું રવિવારે મોડી રાત્રે પશ્ચિમ કિનારા પર ૧૪૪ કિલોમીટર પ્રતિ કલાક (૮૯ માઇલ પ્રતિ કલાક)ની ઝડપે ત્રાટક્યું હતું. જેના કારણે કેટલાક સ્થળોએ ૬૦ સેન્ટિમીટર (૨૪ ઇંચ)થી વધુ વરસાદ પડ્યો હતો. જેથી ભૂસ્ખલન અને પૂરની સ્થિતિ સર્જાઈ હતી. રાષ્ટ્રીય અન્નશામક એજન્સીના જણાવ્યા અનુસાર દક્ષિણ-પશ્ચિમ શહેર તાઇવાનમાં બે લોકોનાં મોત થયાંના અહેવાલ છે. ■

‘મુંબઈ સમાચાર’ના ફન વર્લ્ડમાં તમને રસપ્રદ માહિતી મળશે અને સાથે મજા પણ આવશે. પ્રત્યેક કોચડાના સાચા જવાબ આપનારા વાચકોનાં જ નામ અહીં પ્રગટ કરવામાં આવશે. વાચકોએ તેમના જવાબ ઈ-મેઇલથી બુધવારે સાંજે ૬:૦૦ સુધી મોકલવાના રહેશે. ત્યાર પછી મોકલેલા જવાબ સ્વીકારાશે નહીં. વાચકોએ જવાબ નવા ઈ-મેઇલ funworld1822@gmail.com પર મોકલવાના રહેશે.

ભાષા વૈભવ...

ગુજરાતી - અંગ્રેજી શબ્દોની ઝોડી જમાવો	
A	B
કળણ	CURRENCY
ચલણ	ABDUCTION
ભરણ	MARSH
વલણ	MAINTENANCE
હરણ	ATTITUDE

ઓળખાણ પડી?

અફઘાનિસ્તાનમાં મૂળિયાં ધરાવતા સંગીત વાદ્યની ઓળખાણ પડી? ભારતમાં કાશ્મીરમાં તેમ જ ઈરાન દેશમાં લોકપ્રિય છે.

અ) વીણા બ) બુલબુલ તરંગ ક) રૂબાબ ડ) સારંગી

ચતુર આપો જવાબ અર્થ જણાવો

‘સાંભર્યું શૈશવ ને મન મલકાયું’ વાક્યમાં ‘શૈશવ’ શબ્દનો અર્થ જણાવો.

અ) વિદ્યાર્થી બ) મિત્ર ક) પ્રેમિકા ડ) બાળપણ

માતૃભાષાની મહેક

પાણીથી પાતળું કરવું એટલે શરમાવી હલકું પાડવું. બે ટંક અન્નના પણ સાંસાં હોય એ માટે પાતળું પેટ અને હાલ્લોનો કાળ કહેવત છે. ટીકા પણ સમજીને જ કરવી જોઈએ એવું સમજાવતી કહેવત છે પાતળા છાણમાં પથરો ન ફેંકવો. એમ કરવાથી છાંટા આપણને જ ઊંડે, સરવાળે નુકસાન તો આપણું જ થાય એ ભાવાર્થ છે.

ઈર્શાદ

ચૂકવું છું ક્યારનોય વિરહ રોકડો કરી, તારું મિલન તો ખૂબ નફાખોર હોય છે.

-- અંકિત ત્રિવેદી

માઈનડ ગેમ

ભારતનું કયું શહેર ‘સ્નેક પાર્ક’ - સાપોના ઉદ્યાન માટે મશહૂર છે એ જણાવો. ૧૮૯૨માં એની સ્થાપના કરવામાં આવી હતી.

અ) ચેન્નઈ બ) વિશાખાપટ્ટનમ ક) લુધિયાણા ડ) વારંગલ

ગયા મંગળવારના જવાબ

ભાષા વૈભવ

A	B	ઓળખાણ પડી? કલે વાંચોલિન
મેઘ	RAIN	
વીજળી	LIGHTNING	
વાવાઝોડું	STORM	
વંદોળ	TORNADO	
કરા	HAILSTONES	

ગુજરાત મોરી મોરી રે સાપ

ચતુર આપો જવાબ અર્થ જણાવો કૃત

માઈનડ ગેમ નાગપુર

ફનવર્લ્ડમાં ઉમળકાભેર ભાગ લઈ સાચા જવાબ આપનારા વાચકોનાં નામ અહીં આપ્યાં છે. અભિનંદન.

(૧) સુભાષ મોમાયા (૨) મુલરાજ કપૂર (૩) શ્રીમતી ભારતી પ્રકાશ કટકિયા (૪) ભારતી બુચ (૫) કિશોરકુમાર જીવણદાસ વેદ (૬) નીતા દેસાઈ (૭) મુશરફ કાપડિયા (૮) લજિતા ખોના (૯) પુષ્પા પટેલ (૧૦) નુતન વિપીન શાહ (૧૧) જ્યોતિ ખાડવાલા (૧૨) શ્રદ્ધા આશર (૧૩) મીનળ કાપડિયા (૧૪) ભાવના કર્વે (૧૫) જયવંત પદમશી વિખલ (૧૬) મનીષા શેઠ (૧૭) ફાલ્ગુની શેઠ (૧૮) પ્રવીણ વોરા (૧૯) વિણા સંપટ (૨૦) દેવેન્દ્ર સંપટ (૨૧) અંબરીષ ઝોઝા (૨૨) અંજુ ટોલિયા (૨૩) મહેશ દોશી (૨૪) અલકા વાણી - સિડની (૨૫) કિશોરે બી. સંઘરાજકા (૨૬) વર્ષા સૂર્યકાંત શ્રોક્ (૨૭) ડાયાને સંતોકે (૨૮) શિલ્પા શ્રોક્ (૨૯) પુષ્પા ખોના (૩૦) નિતિન જયંતિલાલ બજરિયા (૩૧) શરીષ ઉદેશી (૩૨) અરવિંદ કામદાર (૩૩) તાહેર ઔરંગાબાદવાલા (૩૪) શીરીન ઔરંગાબાદવાલા (૩૫) જ્યોત્સ્ના ગાંધી (૩૬) ઈનાક્ષીબેન દલાલ (૩૭) હિના દલાલ (૩૮) રમેશ દલાલ (૩૯) ડો. પ્રકાશ કટકિયા (૪૦) ધીરેન્દ્ર મુલરાજ (૪૧) ગીતા ઉદેશી (૪૨) પ્રતિમા પમાણી (૪૩) અબ્દુલ્લા એફ. મુનીમ (૪૪) ગિરીશ બાબુભાઈ મિસ્ત્રી (૪૫) નયના ગિરીશ મિસ્ત્રી (૪૬) મહેશ દોશી

ગયા વખતનો ઉકેલ										શબ્દલાલિત્ય										સતીશ વ્યાસ																			
૧ જો	૨ વા	૩ લા	૪ ય	૫ ક	૬ અ	૭ ચા	૮ ન	૯ ક	૧૦ ક	૧ ૧૧	૨ ૧૨	૩ ૧૩	૪ ૧૪	૫ ૧૫	૬ ૧૬	૭ ૧૭	૮ ૧૮	૯ ૧૯	૧૦ ૨૦	૧ ૨૧	૨ ૨૨	૩ ૨૩	૪ ૨૪	૫ ૨૫	૬ ૨૬	૭ ૨૭	૮ ૨૮	૯ ૨૯	૧૦ ૩૦	૧ ૩૧	૨ ૩૨	૩ ૩૩	૪ ૩૪	૫ ૩૫	૬ ૩૬	૭ ૩૭	૮ ૩૮	૯ ૩૯	૧૦ ૪૦
૧ જો	૨ વા	૩ લા	૪ ય	૫ ક	૬ અ	૭ ચા	૮ ન	૯ ક	૧૦ ક	૧ ૧૧	૨ ૧૨	૩ ૧૩	૪ ૧૪	૫ ૧૫	૬ ૧૬	૭ ૧૭	૮ ૧૮	૯ ૧૯	૧૦ ૨૦	૧ ૨૧	૨ ૨૨	૩ ૨૩	૪ ૨૪	૫ ૨૫	૬ ૨૬	૭ ૨૭	૮ ૨૮	૯ ૨૯	૧૦ ૩૦	૧ ૩૧	૨ ૩૨	૩ ૩૩	૪ ૩૪	૫ ૩૫	૬ ૩૬	૭ ૩૭	૮ ૩૮	૯ ૩૯	૧૦ ૪૦
૧ જો	૨ વા	૩ લા	૪ ય	૫ ક	૬ અ	૭ ચા	૮ ન	૯ ક	૧૦ ક	૧ ૧૧	૨ ૧૨	૩ ૧૩	૪ ૧૪	૫ ૧૫	૬ ૧૬	૭ ૧૭	૮ ૧૮	૯ ૧૯	૧૦ ૨૦	૧ ૨૧	૨ ૨૨	૩ ૨૩	૪ ૨૪	૫ ૨૫	૬ ૨૬	૭ ૨૭	૮ ૨૮	૯ ૨૯	૧૦ ૩૦	૧ ૩૧	૨ ૩૨	૩ ૩૩	૪ ૩૪	૫ ૩૫	૬ ૩૬	૭ ૩૭	૮ ૩૮	૯ ૩૯	૧૦ ૪૦
૧ જો	૨ વા	૩ લા	૪ ય	૫ ક	૬ અ	૭ ચા	૮ ન	૯ ક	૧૦ ક	૧ ૧૧	૨ ૧૨	૩ ૧૩	૪ ૧૪	૫ ૧૫	૬ ૧૬	૭ ૧૭	૮ ૧૮	૯ ૧૯	૧૦ ૨૦	૧ ૨૧	૨ ૨૨	૩ ૨૩	૪ ૨૪	૫ ૨૫	૬ ૨૬	૭ ૨૭	૮ ૨૮	૯ ૨૯	૧૦ ૩૦	૧ ૩૧	૨ ૩૨	૩ ૩૩	૪ ૩૪	૫ ૩૫	૬ ૩૬	૭ ૩૭	૮ ૩૮	૯ ૩૯	૧૦ ૪૦
૧ જો	૨ વા	૩ લા	૪ ય	૫ ક	૬ અ	૭ ચા	૮ ન	૯ ક	૧૦ ક	૧ ૧૧	૨ ૧૨	૩ ૧૩	૪ ૧૪	૫ ૧૫	૬ ૧૬	૭ ૧૭	૮ ૧૮	૯ ૧૯	૧૦ ૨૦	૧ ૨૧	૨ ૨૨	૩ ૨૩	૪ ૨૪	૫ ૨૫	૬ ૨૬	૭ ૨૭	૮ ૨૮	૯ ૨૯	૧૦ ૩૦	૧ ૩૧	૨ ૩૨	૩ ૩૩	૪ ૩૪	૫ ૩૫	૬ ૩૬	૭ ૩૭	૮ ૩૮	૯ ૩૯	૧૦

ઘાટકોપર સ્ટેશન પર કોઈ પણ ઘડીએ થઈ શકે છે મોટી દુર્ઘટના

સોમવારે સવારે લોકલ-મેટ્રો માટે પ્રચંડ ગીરદી, નાસભાગ ન થઈ એ જ નવાઈ

ભયંકર અવ્યવસ્થા: સોમવારે ઘાટકોપર સ્ટેશને ભયંકર ભીડ ઘઈ હતી. (અમચ ખરાડે)

હાર્બર લાઈનમાં ૧૩ કલાક ટ્રેનવ્યવહાર ખોરવાયો

નવી મુંબઈના નેરુલ સ્ટેશન નજીક ટ્રેક રિલેવેંટ ટ્રેન (ટીઆઈટી) પાટા પરથી ઉતરી ગયાના લગભગ ૧૩ કલાક પછી, સોમવારે (૭ જુલાઈ, ૨૦૨૫) સવારે સેન્ટ્રલ રેલવેની હાર્બર લાઇન પર લોકલ ટ્રેન સેવાઓ ફરી શરૂ કરવામાં આવી હતી. રવિવારે સાંજે ૪.૨૦ વાગ્યે નેરુલ સ્ટેશન નજીક ટીઆઈટી મશીન પાટા પરથી ઊતરી ગયું હતું, જેના કારણે વાશી અને પનવેલ વચ્ચે અપ (દક્ષિણ મુંબઈમાં છત્રપતિ શિવાજી મહારાજ ટર્મિનસ તરફ) અને ડાઉન (પનવેલ તરફ) લાઇન પર સેવાઓ સ્થગિત કરવામાં આવી હતી. જેના કારણે સાંજના ભારે ટ્રાફિકના સમયે હજારો મુસાફરો ફસાયા હતા. અધિકારીઓએ જણાવ્યું હતું કે, આખી રાત કામ કર્યા પછી, સીએસએમટીથી પનવેલ તરફની પહેલી લોકલ ટ્રેન સોમવારે સવારે ૫.૦૬ વાગ્યે ફરી શરૂ કરવામાં આવી હતી, જ્યારે પનવેલથી (જુઓ પાનું ૪) >>

પર્યુષણમાં કતલખાના બંધ રાખવા આદેશ આપીશું તો ગણેશોત્સવ અને નવરાત્રીમાંય આવી માગણી થવા માંડશે: હાઈ કોર્ટ

મુંબઈ: જૈન સમુદાય દ્વારા પર્યુષણ દરમિયાન નવ દિવસ સુધી કતલખાનું બંધ રાખવાની માગણી કરવામાં આવે છે ત્યારે જો આ પ્રકારનો આદેશ કોર્ટ દ્વારા આપવામાં આવશે તો અન્ય ધર્મના લોકો ગણેશચતુર્થી હોય કે નવરાત્રી જેવા તેમના તહેવારો દરમિયાન આ પ્રકારની માગણી કરી શકે છે, એમ જણાવી બોમ્બે હાઈ કોર્ટે સોમવારે રાજ્ય સરકારને સલાહ કર્યો હતો કે શું કોર્ટે આ પ્રકારનો આદેશ આપી શકે છે? (જુઓ પાનું ૪) >>

‘રાજ ઠાકરે બિહાર આવો, પટકી પટકીને..’ આવું વિધાન કરનારા ભાજપના સાંસદને ઉદ્ભવ ઠાકરેએ ઝરખ કહ્યા

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી) મુંબઈ: મહારાષ્ટ્રમાં ભાખાને લઈને રાજકારણ ગરમાઈ રહ્યું છે. ઝારખંડના ગોડાના ભાજપના સાંસદ નિશિકાંત દુબેએ મનસેના વડા રાજ ઠાકરેને બિહાર આવવાનો પુલ્લો પડકાર ફેંક્યો હતો અને કહ્યું હતું કે જો રાજ ઠાકરેમાં એટલી હિંમત હોય તો તેમણે બિહાર આવીને બતાવવું જોઈએ. તેમને પટકી પટકીને મારવામાં આવશે. (જુઓ પાનું ૪) >>

મુંબઈ: મુંબઈની લાઈફલાઈન ગણાતી લોકલમાં જબરજસ્ત ભીડના દશ્યો રોજ જોવા મળે છે. શહેર પોતાની મહત્તમ મર્યાદા સુધી પહોંચી ગયું હોય તેવું લાગે છે. તાજેતરમાં જ ભીડના કારણે લટકી રહેલા ૧૩ મુસાફરો પડી ગયા હતા અને કેટલાકનાં મોત થયા હતા. થોડા વર્ષો પહેલા ચિંચપોકલી સ્ટેશન પર ભીડને કારણે નાસભાગ થતા લોકોએ જીવ ગુમાવ્યા હતા. હવે આનું જ ઘાટકોપર લોકલ અને મેટ્રો સ્ટેશન પર જોવા મળે છે. સોમવાર, ૭ જુલાઈના રોજ સવારે પીક અવર્સ દરમિયાન ઘાટકોપર રેલવે સ્ટેશન અને મેટ્રો સ્ટેશન પર થતી નાસભાગના વીડિયો સામે આવ્યા છે. વીડિયોમાં જોઈ શકાય છે કે મર્યાદા કરતા વધુ ભીડ એસ્કેલેટરનો ઉપયોગ કરી રહી છે અને મેટ્રોમાં પ્રવેશવાનો માર્ગ શોધી રહી છે; આ નાની ઘટના ઝડપથી જીવલેણ ઘટનાનું (જુઓ પાનું ૪) >>

શું કહેવું છે મેટ્રો સત્તાવાળાઓનું ?

ઘાટકોપરમાં મેટ્રો ટ્રિપ રદ થવાને કારણે પ્રવાસીઓની જોરદાર ભીડ થઈ ગઈ હતી. તેમાં વધારાના ૫૦૦ જેટલા પ્રવાસીઓ આવતા વધુ ભીડ જામી હતી. તેથી અનેક પ્રવાસીઓને મેટ્રો પરિસરમાં દાખલ થવા માટે રાહ જોવાનો વારો આવ્યો હતો. અંદાજે ૪૫ મિનિટ સુધી આવી સ્થિતિ કાયમ હતી. મુંબઈ મેટ્રો-વન ઘાટકોપર અને અંબેરી વચ્ચે પીક અવર્સમાં મિક્સ-લૂપ સર્વિસ શોર્ટ-લૂપ સર્વિસ સેવા (જુઓ પાનું ૪) >>

મીરા રોડમાં મરાઠી ન બોલવા બદલ દુકાનદારની મારપીટ

મનસેના સાત કાર્યકરો સામે ચાર્જશીટ

મુંબઈ: મીરા રોડમાં મરાઠી ન બોલવા બદલ દુકાનદારની મારપીટ કરવામાં આવી હોવાની ઘટના બાદ કાશીમીરા પોલીસે મહારાષ્ટ્ર નવનિર્માણ સેના (મનસે)ના સાત કાર્યકરો વિરુદ્ધ આરોપનામું દાખલ કર્યું હતું અને તમામ સામે પ્રતિબંધાત્મક કાર્યવાહીનો પ્રસ્તાવ મૂક્યો છે. મીરા રોડમાં જોધપુર સ્વીટ્સના માલિક બાબુલાલ ચૌધરી (૪૮)ની ૨૯ જૂને હિન્દીમાં વાતચીત કરવા બદલ મનસેના કાર્યકરો દ્વારા મારપીટ કરવામાં આવી હતી. ચૌધરીની ફરિયાદ બાદ કાશીમીરા પોલીસે સાત અજ્ઞાણ શખસ વિરુદ્ધ ગુનો દાખલ કર્યો હતો. તમામને બાદમાં ઓળખી કાઢવામાં આવ્યા હતા અને તેમને (જુઓ પાનું ૪) >>

દુબેની ભાજપ દ્વારા જ ટીકા

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી) મુંબઈ: મહારાષ્ટ્રના સાંસ્કૃતિક બાબતોના પ્રધાને સોમવારે ભારપૂર્વક કહ્યું હતું કે મરાઠી માસનું અપમાન કોઈપણ સંજોગોમાં સહન કરવામાં આવશે નહીં અને કોઈને મરાઠી ભાષી લોકોની ક્ષમતા પર સવાલ ઉઠાવવાની આવશ્યકતા નથી. ભાજપના નેતા અને પ્રધાન આશિષ શેલારે (જુઓ પાનું ૪) >>

નિશિકાંત દુબેએ શું કહ્યું હતું?

ભાજપના સાંસદ નિશિકાંત દુબેએ કહ્યું હતું કે, તેમને કોની રોલવી ખાઓ છો? ટાટા, બિરલા, રિલાયન્સ પાસે મહારાષ્ટ્રમાં યુનિટ પણ નથી. ટાટાએ બિહારમાં પોતાની પહેલી ફેક્ટરી પણ બનાવી જ્યારે ઝારખંડ તેની સાથે હતું. તેમને અમારા પૈસા પર જીવી રહ્યા છો, તેમને ક્યા ટેક્સ ચૂકવો છો? તમારી પાસે ક્યો ઉદ્યોગ છે, અમારી પાસે બધી ખાણો છે, ઝારખંડ અને છત્તીસગઢ પાસે છે. મધ્યપ્રદેશ પાસે છે, ઓડિશા પાસે છે (જુઓ પાનું ૪) >>

ગે સંબંધનો વીડિયો વાયરલ કરવાની ધમકી સાથે બ્લેકમેઇલિંગ: સીએનો સુસાઇડ

મુંબઈ: સાંતાક્રુઝમાં બ્લેકમેઇલિંગને કારણે ત્રણ કરોડ રૂપિયા ગુમાવ્યા બાદ સતત તાણામાં રહેતા ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટે કથિત આત્મહત્યા કરતાં પોલીસે બે જણ વિરુદ્ધ ગુનો નોંધ્યો હતો. ગે સંબંધના વીડિયો સોશ્યલ મીડિયામાં વાયરલ કરવાની ધમકી આપી બન્ને જણ સીએ પાસેથી નાણાં પડાવતા હતા. વાકોલા પોલીસ સ્ટેશનના અધિકારીએ જણાવ્યું હતું કે સાંતાક્રુઝ પૂર્વના યશવંત નગરમાં રહેતા સીએ રાજ લીલા મોરે (૩૨)એ શનિવારની રાતે ઘરમાં જ ઝેર ઘોળ્યું હતું. તેના ઘરમાંથી ત્રણ પાનાંની સુસાઈડ નોટ મળી હતી, જેમાં તેને બ્લેકમેઇલ કરવા સંબંધી માહિતી વિગતવાર નોંધવામાં આવી હતી. સુસાઈડ નોટ અનુસાર રાહુલ પરવાની અને સબા કુરેશીએ છેલ્લા ૧૮ મહિનામાં મોરે પાસેથી ત્રણ કરોડ રૂપિયા પડાવ્યા હતા. તપાસમાં જાણવા મળ્યું હતું કે મોરે અને પરવાની એક સોશ્યલ મીડિયા સાઈટ પર મળ્યા હતા. બાદમાં બન્ને વચ્ચે અનેક વાર ગે સંબંધ બંધાયા હતા, જેના વીડિયો પરવાનીએ બનાવ્યા હતા. પછી પરવાનીએ કુરેશી (જુઓ પાનું ૪) >>

મુંબઈ: ફીનિક્સ મિલ્સ અને કમલા મિલ્સ તરફ જતા સેનાપતિ બાપટ માર્ગને લાલા લજપતરાય રોડના હાજી અલી સાથે જોડવા માટે એક નવા એલિવેટેડ રોડની દરખાસ્ત રજૂ કરવામાં આવી છે. કોસ્ટલ રોડના એન્ટ્રી અને એક્ઝિટ પોઇન્ટ પાસે આ એલિવેટેડ રોડની યોજના વિચારવામાં આવી છે. જો યોજના અનુસાર બધું પાર પડશે તો પરેલ, દાદર, માર્ટુંગા અને માહિમના ભીડભાડવાળા વિસ્તારોમાં મુસાફરી કરતા લોકો ટૂંક સમયમાં જ મિનિટોમાં હાજી અલી જંકશન નજીકના કોસ્ટલ રોડ પર પહોંચી જશે.

મહારાષ્ટ્રમાં ૧૧ મહિનામાં ૧૨,૦૦૦ બાળકોનાં મોત

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી) મુંબઈ: મહારાષ્ટ્રમાં એપ્રિલ ૨૦૨૪થી ફેબ્રુઆરી ૨૦૨૫ સુધીના ૧૧ મહિનામાં ૧૨,૦૦૦થી વધુ બાળકોનાં મોત થયા હોવાનું રાજ્યના જાહેર આરોગ્ય અને પરિવાર કલ્યાણ પ્રધાન પ્રકાશ આબિટકરે વિધાનપરિષદમાં માહિતી આપી હતી. સાતાધારી અને વિપક્ષના વિધાનપરિષદના ૧૦ સભ્યોએ એપ્રિલ ૨૦૨૪થી ફેબ્રુઆરી ૨૦૨૫ સુધીમાં રાજ્યમાં ૧૨,૪૩૮ (જુઓ પાનું ૪) >>

જળાશયોમાં ૨૪૮ દિવસનું પાણી જમા

કેચમેન્ટ એરિયામાં ધોધમાર વરસાદ: મિડલ વૈતરણા બંધના ત્રણ દરવાજા ખુલ્લા મુકાયા (અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી) મુંબઈ: મુંબઈને પાણી પૂરું પાડનારાં સાતેય જળાશયોમાં ૨૪૮ દિવસ ચાલે એટલું પાણી જમા થઈ ગયું છે. સોમવારે સવારના જળાશયોમાં ૮,૮૨,૪૧૩ મિલ્યન લિટર જમા થઈ ગયું હતું, જે જળાશયોની સંગ્રહ કરવાની કુલ ક્ષમતા ૬૭.૮૮ ટકા છે. કેચમેન્ટ એરિયામાં છેલ્લા ત્રણેક દિવસથી મુશળધાર વરસાદ પડી રહ્યો હોવાથી સાતેય જળાશયોમાં મહત્વના ગણાતા મિડલ વૈતરણા તેની સંપૂર્ણ ક્ષમતાના ૯૦ ટકા સુધી પહોંચી ગયું છે. તંકદારીના પગલારૂપે સોમવાર બંધના ત્રણ દરવાજા ખોલીને વધારાનું પાણી મોડક સાગરમાં છોડવાનું ચાલુ કરવામાં આવ્યું છે. આ વર્ષે શરૂઆતના અને તીવ્ર ચોમાસાએ જળાશયોનાં પાણીનાં જથ્થામાં ઝડપથી વધારો કર્યો છે, જે છેલ્લા થોડા વર્ષોમાં જોવા મળતા સામાન્ય વલણ કરતા વધુ છે. પાણીપુરવઠા વિભાગના ઉચ્ચ અધિકારીએ જણાવ્યું હતું કે સામાન્ય રીતે જુલાઈ મહિનામાં ધોધમાર વરસાદ બાદ મહિના અંતમાં જળાશયો ભરવાનું શરૂ થાય છે પણ આ વર્ષે વરસાદની અલગ જ પેટર્ન રહી છે, જેને કારણે મોડક સાગર (લોઅર વૈતરણા), મિડલ વૈતરણા જેવા મહત્વનાં જળાશયો છેલ્લા થોડા વર્ષોની સરખામણીમાં આ વર્ષે જલદી ભરાઈ ગયાં છે. સાત જુલાઈના મોડક સાગરમાં ૮૭ ટકા, અપર વૈતરણામાં ૭૩ ટકા, તાનસામાં ૭૨.૯૦ ટકા, ભાતસામાં ૫૭.૫૭ ટકા, વિહારમાં ૪૭ ટકા અને તુલસીમાં ૪૫ ટકા પાણી જમા થઈ ગયું છે. ■

કુણાલ કામરા સામે વિશેષાધિકાર ભંગની કાર્યવાહી ટૂંક સમયમાં

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી) મુંબઈ: મહારાષ્ટ્રના નાયબ મુખ્ય પ્રધાન એકનાથ શિંદેને લક્ષ્ય બનાવતા પેરોડી ગીત બદલ સ્ટેન્ડ-અપ કોમેડિયન કુણાલ કામરા સામે વિશેષાધિકાર ભંગની કાર્યવાહી ટૂંક સમયમાં શરૂ થશે, એમ એક વરિષ્ઠ અધિકારીએ શનિવારે જણાવ્યું હતું. માર્ચ મહિનામાં બજેટ સત્ર દરમિયાન રાજ્ય વિધાન પરિષદમાં ભાજપના સભ્ય પ્રવીણ દરેકરે કામરા અને શિવસેના (યુપીટી)ના પ્રવક્તા સુખ્મા અંધારે વિરુદ્ધ વિશેષાધિકાર ભંગની નોટિસ રજૂ કરી (જુઓ પાનું ૪) >>

હાઈ કોર્ટના એડિશનલ જજ તરીકે ગૌતમ આંખડે શપથ લીધા

મુંબઈ: બોમ્બે હાઈ કોર્ટના ચીફ જસ્ટિસ દ્વારા ચોથી જુલાઈ, ૨૦૨૫ના ગૌતમ આંખડેને હાઈ કોર્ટના એડિશનલ જજ તરીકેના શપથ અપાવ્યા હતા. કોર્પોરેટ અને કમર્શિયલ કાયદાના નિષ્ણાત વકીલ ગણાતા આંખડે હાઈ કોર્ટ અને સુપ્રીમ કોર્ટમાં સક્રિય હતા. મુંબઈની સરકારી લો કોલેજમાં એક વિદ્યાર્થી તરીકે જસ્ટિસ આંખડેનો નોંધપાત્ર રેકર્ડ છે અને તેમણે ઘણા ગોલ્ડ મેડલ પણ જીત્યા હતા. બોમ્બે હાઈ કોર્ટના તેઓ ચોથી નાની વયના જજ છે. મુંબઈ યુનિવર્સિટીથી એલએલ.બી. અને એલએલ.એમ.ની પરીક્ષા પાસ કર્યા બાદ તેઓએ પ્રથમ પ્રયાસમાં જ બોમ્બે હાઈ-કોર્પોરેટ લો સોસાયટીની સોલિસિટર એકઝામ પાસ કરી હતી. વરિષ્ઠ વકીલ બનવા પહેલા તેઓએ જાણીતા વરિષ્ઠ વકીલ દરિયસ ખંભાતા સાથે કામ કર્યું છે. ■

પુણેમાં મહાત્મા ગાંધીની પ્રતિમાને તોડવાનો પ્રયાસ: એકની ધરપકડ

પુણે: પુણે રેલવે સ્ટેશન પર સ્થિત મહાત્મા ગાંધીની પ્રતિમાને તોડવાનો પ્રયાસ કરવા બદલ ૩૫ વર્ષના શખસની ધરપકડ કરવામાં આવી હતી, જે માનસિક રીતે અક્ષમ હોવાનું પોલીસને લાગી રહ્યું છે રવિવારે રાતે આ ઘટના બન્યા બાદ સ્થાનિકોએ એ શખસને પકડી પાડ્યો હતો અને પોલીસને હવાલે કરી હતી, જેની બાદમાં ધરપકડ કરાઈ હતી. કોંગ્રેસના કાર્યકરોએ સોમવારે પ્રતિમા નજીક વિરોધ પ્રદર્શન કર્યું હતું અને આરોપી સામે કાર્યવાહી કરવાની માગણી કરી હતી. આરોપીની ઓળખ સૂરજ યુક્લ તરીકે થઈ હોઈ તે ઉત્તર પ્રદેશના વારાણસીનો રહેવાસી છે, એમ ડાયુટી પોલીસ કમિશનર (ગેન-૨) મિલિંદ મોહિતેએ જણાવ્યું હતું. માનસિક રીતે અક્ષમ લાગતા આરોપી પાસેની બેગમાં ધાર્મિક પુસ્તકો હતાં. તેણે તીક્ષ્ણ હથિયારથી પ્રતિમાને તોડવાનો પ્રયાસ કર્યો હતો. જોકે લોકોને તેને પકડી પાડ્યો હતો બાદમાં પોલીસને હવાલે કરી દેવાયો હતો, એમ મોહિતેએ કહ્યું હતું. પોલીસ અધિકારીએ જણાવ્યું હતું કે પ્રતિમાને નુકસાન થયું નથી, પણ પ્રતિમા જેના પર ઊભી કરાઈ છે, તેની નાની લાઈને નુકસાન થયું હતું. આરોપી પુણેના વિશ્રાંતવાડી વિસ્તારનો રહેવાસી છે અને રૂઢાકા વેચે છે. તેણે સતારાના વાહથી તીક્ષ્ણ હથિયાર ખરીદ્યું હતું. (પીટીઆઇ) ■

એપીએમસી માર્કેટ નજીક ટ્રક ટર્મિનલમાં ભીષણ આગ

થાણે: નવી મુંબઈમાં એપીએમસી માર્કેટ નજીક એક ટ્રક ટર્મિનલમાં ભીષણ આગ ફાટી નીકળી હતી, જેના કારણે સ્થળ પર બે વિસ્ફોટ થયા હતા અને ઓછામાં ઓછા આઠ વાહનોને નુકસાન થયું હતું, જેમાંથી કેટલાક કન્સાઇનમેન્ટથી ભરેલા હતા, એમ અધિકારીઓએ જણાવ્યું હતું. રવિવારે મોડી રાત્રે નવી મુંબઈના તુર્બે વિસ્તારમાં બનેલી આ ઘટનામાં કોઈને ઈજા થઈ હોવાના અહેવાલ નથી, એમ તેમણે જણાવ્યું હતું. રવિવારે રાત્રે લગભગ ૧૧.૧૫ વાગ્યે તુર્બે ટ્રક ટર્મિનલમાં આગ લાગી હતી. ચેતવણી મળતાની સાથે જ, સ્થાનિક ફાયર ફાઇટિંગ ટીમો ઘટનાસ્થળે દોડી ગઈ હતી. આસપાસ ગેસ સિલિન્ડરો હોવાને કારણે બે વિસ્ફોટ થયા હતા, જેના કારણે પરિસ્થિતિ વધુ જોખમી બની હતી. એમ વાશી ફાયર સ્ટેશનના ફાયર ઓફિસર યુ.બી. અકરેએ જણાવ્યું હતું. તેમણે વધુમાં જણાવ્યું હતું કે, આગને કાબુમાં લેવા માટે કુલ આઠ ફાયર એન્જિન - વાશીના છ અને એમઆઇડીસી (મહારાષ્ટ્ર ઔદ્યોગિક વિકાસ નિગમ) ફાયર બ્રિગેડના બે - તહેનાત કરવામાં આવ્યા હતા.

રાજકોટમાં મેઘરાજા મહેરબાન થયા છે, શહેરમાં પણ છેલ્લા કેટલાક દિવસથી સતત વરસાદ વરસી રહ્યો છે. સોમવારે વરસાદનું આગમન થતા અનેક વિસ્તારોમાં પાણી ભરાયા હતા.. (પ્રવિણ સેદાણી, રાજકોટ)

કચ્છમાં ૨૪ કલાકમાં ત્રણ જણાનો ભોગ લેવાયો: નાગોરમાં પાણીમાં ડૂબી જવાથી બે સગી બહેનોના મોત

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)
ભુજ: સમગ્ર રાજ્ય સહિત કચ્છમાં છવાયેલા અપાઠી માહોલ વચ્ચે થઇ રહેલા વરસાદ અને હવામાન ખાતાની ભારે વરસાદની આગાહી વચ્ચે ઊંચાં આવેલાં નવાં પાણીએ તેમજ ખાડામાં ભરાયેલાં વરસાદી નીરે બે સગી બહેનો અને એક યુવક મળી, કુલ ત્રણ જણાના ડૂબી જવાથી અરેરાટીભર્યાં મોત નીપજ્યાં હતા.
આમ, છેલ્લા ૨૪ કલાકના વરસાદમાં નવાં વરસાદી પાણીએ ત્રણ વ્યક્તિઓનો ભોગ લીધો હતો.
ભુજની નજીક આવેલા નાગોર ગામમાં વરસાદી પાણી ભરેલા ઊંડા ખાડામાં ડૂબી જતાં બે સગી બહેનોનો મોત નીપજતાં પંથકમાં અરેરાટી સાથે શોકની લાગણી પ્રસરી હતી. સોમવારે બપોરે સાડા બારથી એક વાગ્યા સુધીના સમયગાળા દરમિયાન નાગોર

ફાટક નજીકના પનવેલ પાર્કની પાછળ વાડી વિસ્તારમાં આ કરુણાંતિકા બનવા પામી હતી જેમાં ૧૮ વર્ષીય હમીદાબાઈ, અબ્દુલ્લા સમા અને ૧૬ વર્ષીય નાની બહેન અફસાના સમા પંપ પર પાણી ભરવા ગઈ હતી. તે સમયે ખાડામાં બંને તેમાં નાહવા પડી હતી, પરંતુ ધારણા કરતાં ખાડો વધારે ઊંડો હોઈ આ બંને બહેનો તેમાં ગરક થઈ ગઈ હતી.
ઘટનાની જાણ થતાં મૃત્યુ પામેલી બહેનોના પિતા અબ્દુલ્લા સાલે સમાઈ બે કલાકની જહેમત બાદ મુતદેહોને બહાર કાઢીને ભુજની જી.કે. જનરલ હોસ્પિટલ લઈ ગયા હતા જેમાં ફરજ પર હાજર તબીબે બંને બહેનોને મૃત ઘોષિત કરી હતી. આ ઉપરાંત ભુજના સ્ટ્રાણી ઊંચાં પાણી એક અજ્ઞાત યુવકનું ડૂબી જવાથી મૃત્યુ નીપજ્યું હોવાના પ્રાથમિક અહેવાલો સામે આવ્યા છે ત્યારે આ અંગે પોલીસે તપાસ શરૂ કરી છે.

(તસવીર-ઉત્સવ વેઘ, ભુજ)

રાજકોટમાં વરસાદની સાથે પાણીજન્ય કંડલામાં હોંગકોંગના માલવાહક જહાજમાં જોરદાર બ્લાસ્ટ: ૨૧ કૂ સભ્યોનો આબાદ બચાવ

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)
અમદાવાદ: રાજ્યનાં ઘણાં શહેરોમાં વરસાદની સાથે રોગચાળો વકર્યો છે. રાજકોટમાં વરસાદ વચ્ચે પાણીજન્ય અને મચ્છરજન્ય રોગચાળાએ માથું ઊંચક્યું છે. રાજકોટ મહાનગરપાલિકાના આરોગ્ય વિભાગના અધિકારીએ માહિતી આપતા કહ્યું કે ગત સપ્તાહમાં શહેરમાં શરદી-ઉધરસના ૬૮૮, તાવના ૯૩૮ કેસ નોંધાયા હતા. જ્યારે ઝાડા ઉલટીના ૨૮૧, ચિકનગુનિયાનો એક કેસ નોંધાયો હતો. ટાઈફોઇડના બે અને કમળાના ચાર કેસ નોંધાયા હતા.
આ ઉપરાંત શરદી-ઉધરસ, તાવ, ઝાડા-ઊલટીના કેસમાં વધારો થયો હતો. શહેરમાં શરદી-ઉધરસના ૬૮૮, તાવના ૯૩૮ કેસ નોંધાયા હતા. જ્યારે ઝાડા ઊલટીના ૨૮૧, ચિકનગુનિયાનો એક કેસ નોંધાયો હતો. ટાઈફોઇડના બે અને કમળાના

ચાર કેસ નોંધાયા હતા. શહેરમાં ગત સપ્તાહની સરખામણીએ રોગચાળામાં વધારો થયો હતો. શહેરમાં રોગચાળો વકરતાં રાજકોટ મહાનગરપાલિકાના આરોગ્ય વિભાગ દ્વારા

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)
ભુજ: પશ્ચિમ કાંકાના મહાબંદર કંડલા ખાતે મિથેનોલ કેમિકલ ખાલી કરીને પરત જઈ રહેલાં માલવાહક જહાજમાં તુણા ઓટીબી પાસે અચાનક બ્લાસ્ટ થયા બાદ આગ લાગી હતી અને આ વિશાળ જહાજ એક તરફ નમી જતાં પોર્ટ પ્રશાશનમાં ભારે દોડધામ થઈ પડી હતી. સદ્ભાગ્યે આ બનાવમાં જાનહાનિ ટળી જતાં સૌએ હાથકારો અનુભવ્યો હતો. કંડલા બંદરની વ્યસ્ત જેટી નં.૨ ઉપર રવિવારે હોંગકોંગનું એમ.ટી. કુલદા નામનું માલવાહક જહાજ લંગારાયું હતું. મિથેનોલ ખાલી કરીને આ જહાજ ઓમાનના સોહાર પોર્ટ તરફ રવાના થયું હતું, આ દરમિયાન ઢળતી બપોરના અરસામાં તુણા ઓ.ટી.બી. પાસે જ્યારે તે પહોંચ્યું ત્યારે આ જહાજની આગળના ભાગમાં એટલે કે સંભવિત બોઇલર રૂમમાં જોરદાર વિસ્ફોટ થયા બાદ તે એક બાજુ નમી ગયું હતું. એસોએસ મળતાં એક્શન મોડમાં આવી ગયેલી મેરીટાઈમ રિસપોન્સ કો-ઓર્ડિનેશન સેન્ટર તથા કોસ્ટગાર્ડ સહિતની ટુકડીઓએ હાથ ધરેલા દિલ્લહક રેસ્ક્યૂ ઓપરેશનમાં સળગતા જહાજમાં ફસાઈ ગયેલા ૨૧ જેટલા કૂ સભ્યોને સલામત રીતે ઉગારી લીધા હતા.

(તસવીર-ઉત્સવ વેઘ, ભુજ)

ટૂરિઝમ સર્કિટના ભાગરૂપે કચ્છના છેવાડાના લખપત તાલુકાને પ્રવાસન હબ બનાવવાની ગતિવિધિ તેજ

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)
ભુજ: લખપત અને તેની આસપાસના ગ્રામ્ય વિસ્તારોમાં પ્રાથમિક સુવિધાઓનો અભાવ અને અપૂરતી માળખાકીય સગવડના કારણે પ્રવાસીઓ જોઈએ એટલા આવતા નથી. આ સમસ્યાના નિવારણ માટે અહીં આવેલા ઐતિહાસિક ધાર્મિક સ્થાનકો, લખપતના ઐતિહાસિક કિલ્લાના રિસ્ટોરેશન દ્વારા આ સમગ્ર તાલુકાને ટૂરિઝમ હબ બનાવવાની દિશામાં કામગીરી કરવામાં આવી રહી

છે. કચ્છના કલેક્ટર આનંદ પટેલે તાજેતરમાં સરહદી લખપત તાલુકાની બે દિવસની મુલાકાત લીધી હતી. તેઓએ માતાના મઢ યાત્રાધામના રૂપરાઈ તથા, ચાચરાઈ સહિતના ૩૨.૭૧ કરોડના તાજેતરમાં સંપન્ન થયેલા વિકાસ કામોનું નિરીક્ષણ કર્યું હતું. આ ઉપરાંત પ્રસિદ્ધ તીર્થધામ નારાયણ સરોવર, કોટેશ્વર મંદિરની પણ મુલાકાત લીધી હતી. યાત્રાધામ ખાતે કલેક્ટરે પ્રવાસન અને યાત્રાધામ વિકાસ બોર્ડના અધિકારી સાથે વિકાસ

કામોની સમીક્ષા બેઠક યોજીને જરૂરી સૂચના આપી હતી. તેમણે રાત્રિ રોકાણ કામ, ડેવલોપમેન્ટ ઓફ એપ્રોચ રોડ, ઐતિહાસિક મોન્યુમેન્ટ્સના વિકાસનું કામ, હેરિટેજ વોક-વે, ટૂરિસ્ટ ઈન્ફોર્મેશન સેન્ટર, રિપેરિંગ ઓફ ફોર્ટ નિરીક્ષણ કર્યું હતું. અને ઉલ્લેખનીય છે કે, ગુજરાત પવિત્ર યાત્રાધામ વિકાસ બોર્ડ દ્વારા જિલ્લામાં નવ સ્થળોએ ૭૬.૭૫ કરોડના વિકાસ કામો પૂર્ણતા ભણી છે અને અમુક કામોનું ઓર્ગેનિંગ પણ થઈ ગયું છે તે પૈકી લખપતમાં ૫

કરોડના ૧૨ કામો પૂર્ણ છે. જેવા કે કિલ્લાના ઐતિહાસિક મુખ્ય દ્વારનું કામ, ડેવલોપમેન્ટ ઓફ એપ્રોચ રોડ, ઐતિહાસિક મોન્યુમેન્ટ્સના વિકાસનું કામ, હેરિટેજ વોક-વે, ટૂરિસ્ટ ઈન્ફોર્મેશન સેન્ટર, રિપેરિંગ ઓફ ફોર્ટ નિરીક્ષણ કર્યું હતું. અને ઉલ્લેખનીય છે કે, ગુજરાત પવિત્ર યાત્રાધામ વિકાસ બોર્ડ દ્વારા જિલ્લામાં નવ સ્થળોએ ૭૬.૭૫ કરોડના વિકાસ કામો પૂર્ણતા ભણી છે અને અમુક કામોનું ઓર્ગેનિંગ પણ થઈ ગયું છે તે પૈકી લખપતમાં ૫

રાજકોટમાં ૪થી ૫ ટકાના વળતરના નામે કરોડોનું ફૂલેકું ફેરવી સંચાલક ફરાર

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)
અમદાવાદ: રાજકોટમાં ૪ થી ૫ ટકાના માસિક વળતરની લાલચ આપીને કરોડો રૂપિયાનું ફૂલેકું ફેરવીને સંચાલકો ફરાર થયા હોવાના અનેક કિસ્સાઓ સામે આવ્યા છે. આ મોટાભાગે પોન્ડી સ્કીમના કૌભાંડો હોય છે, જેમાં નવા રોકાણકારોના પૈસા જૂના રોકાણકારોને વળતર તરીકે આપીને લોકોને વિશ્વાસમાં લેવામાં આવે છે, અને પછી મોટા પાયે છેતરપિંડી

શરૂઆતમાં, કૌભાંડીઓ નાના રોકાણકારોને વિશ્વાસ જીતી શકાય તે માટે નિયમિતપણે વળતર ચૂકવે છે. આથી લોકો વધુ પૈસા રોકે છે અને પોતાના મિત્રો કે સંબંધીઓને પણ રોકાણ કરવા પ્રોત્સાહિત કરે છે. જ્યારે નવા રોકાણકારો આવવાના બંધ થઈ ભરત મચ્છોયા નામનો એજન્ટ હાલ ફરાર છે. ભોગ બનનાર લોકો મેટોડા પોલીસ મથકે ફરિયાદ કરવા માટે પહોંચ્યા હતા. ઉલ્લેખનીય છે કે,

રાપરના નામચીન બુટલેગરની પાસા તળે અટક, અમદાવાદની સાબરમતી જેલમાં ઘડેલાયો

ભુજ : સરહદી જિલ્લા કચ્છના વાગડ પંથકના વિસ્તેડ બૂટલેગરની પોલીસે પાસા તળે ધરપકડ કરીને તેને અમદાવાદની સાબરમતી મધ્યસ્થ

જેલના હવાલે કર્યો હતો. જિલ્લા કલેક્ટર દ્વારા પૂર્વ કચ્છના નવ વિસ્તેડ અપરાધીઓ વિરુદ્ધ પાસાના હુકમ જારી કરવામાં આવ્યા બાદ પૂર્વ

કચ્છની સ્થાનિક ગુનહાશોધક શાખાએ રાપરના નકીયાવાસના મહેન્દ્રસિંહ ઉર્ફે નિકુલસિંહ બહાદુરસિંહ વાઘેલાની પાસાની દરખાસ્ત જિલ્લા કલેક્ટરે મંજૂર

કરતાં પોલીસે મહેન્દ્રસિંહની અટક કરી હતી. આ શખ્સ વિરુદ્ધ રાપર પોલીસ મથકે શરૂઆત સંબંધી ચાર જેટલા ગુના નોંધાયેલા હોવાનું જાણવા મળ્યું હતું.

જામનગર પાલિકામાં વિપક્ષે મેયરની ઓફિસે ભ્રષ્ટાચારનો હાર લગાવ્યો

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)
અમદાવાદ: જામનગર મહાનગરપાલિકામાં ભ્રષ્ટાચારના મુદ્દે વિરોધ પક્ષ કોંગ્રેસે નવતર રીતે વિરોધ પ્રદર્શન કરીને ભારે હંગામો મચાવ્યો હતો. ગેરહાજર મેયરની કચેરીના દરવાજે આવેદનપત્ર અને ગંદકીના ફોટા ચોટાડી તેના પર નકલી ચલણી નોટોનું તોરણ લગાવી વિરોધ કર્યો હતો. જ્યારે સ્ટેન્ડિંગ કમિટીના ચેરમેનને રૂબરૂ નકલી નોટો આપીને જો પ્રજાના કામ પૈસાથી થતા હોય, તો અમે પણ ભ્રષ્ટાચારના રૂપિયા આપવા તૈયાર છીએ તેવી ટકોર કરી હતી.
જામનગર શહેરમાં રસ્તાના કામો અને અન્ય વિકાસ કાર્યોમાં વ્યાપક ભ્રષ્ટાચાર થયો હોવાના આક્ષેપો ઘણા સમયથી થઈ રહ્યા હતા. આ મુદ્દાઓને લઈને કોંગ્રેસ પ્રમુખ દિગુભા જોડાજીની આગેવાની હેઠળ કોંગ્રેસના કોર્પોરેટરો અને કાર્યકરોએ મહાનગરપાલિકાની કચેરીમાં વિરોધ પ્રદર્શન કર્યું હતું. મેયર ગેરહાજર હોવાથી વિરોધ પક્ષ તેમની કચેરીના દ્વારને નિશાન બનાવ્યું હતું. મેયરની ચેમ્બરના દરવાજે આવેદનપત્ર ચોટાડવામાં આવ્યું હતું, જે માં

ભ્રષ્ટાચારને કારણે શહેરની કચળી ગયેલી હાલતનો ઉલ્લેખ હતો. આ સાથે, એક પ્રતિકાત્મક સંદેશ આપતા, ડુપ્લીકેટ રૂ. ૨,૦૦૦ની ચલણી નોટોનું તોરણ મેયરની ચેમ્બરના દ્વાર પર લગાવવામાં આવ્યું હતું, અને એમ દર્શાવવામાં આવ્યું હતું કે જો પૈસાના જોરે કામ થતા હોય તો વિરોધ પક્ષ પણ ભ્રષ્ટાચાર રૂપી નોટો આપવા તૈયાર છે, જેથી જામનગર શહેરને ગુલાબી બનાવી શકાય. આ ઉપરાંત, ખરાબ રસ્તાઓ અને ગંદકીના ફોટા પણ મેયર ચેમ્બરના દરવાજા પર ચોટાડી વાસ્તવિકતા દર્શાવવામાં આવી હતી.
હાજર ચેરમેનને આવેદનપત્રની એક નકલ આપવામાં આવી હતી અને સાથે જ ડુપ્લીકેટ રૂ. ૨,૦૦૦ની ચલણી નોટો ટેબલ પર પાથરી હતી. આ પ્રતિકાત્મક રીતે તેઓએ જણાવ્યું કે, જામનગરને ગંદકીના સામ્રાજ્યમાંથી મુક્ત કરાવી આપવા અમે પણ ભ્રષ્ટાચારની રકમ આપવા તૈયાર છીએ. કોંગ્રેસના અ નવતર અને આક્રમક વિરોધ પ્રદર્શને મહાનગરપાલિકાના વર્તુળોમાં ભારે હલચલ મચાવી દીધી હતી.

રાજકોટના નૂરાનીપરામાં વેપારીઓ સાથે લુપ્ખાગીરી કરનાર ફીઓઝ અને નાસિરના ગેરકાયદે મકાન પર તંત્રનું બુલડોઝર ફરી વળ્યું હતું..(પ્રવિણ સેદાણી, રાજકોટ)

વિસાવદરની હારબાદ ભાજપે આપના નેતા ઉપર ખોટા કેસ કરવાનું શરૂ કર્યું: ઈસુદાન ગઢવી

અમદાવાદ: આમ આદમી પાર્ટીના ગુજરાત પ્રદેશ પ્રમુખ ઈસુદાન ગઢવી, પ્રદેશ મહામંત્રી સાગર રબારી, સૌરાષ્ટ્રના પ્રદેશ મંત્રી અજિત લોખીલ અને શહેર પ્રમુખ દિનેશ જોષી દ્વારા રાજકોટમાં પ્રેસ કોન્ફરન્સનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. જેમાં ઈસુદાન ગઢવીએ કહ્યું કે, ભાજપે વિસાવદરની ચૂંટણીમાં તમામ મંત્રીઓ, ધારાસભ્યો, સાંસદો, મુખ્યમંત્રી, વોર્ડ, પ્રમુખ, તાલુકા, જિલ્લાના સભ્યો સહિત તમામ લોકોને મેદાને ઉતાર્યા હતા તેમ છતાં પણ આમ આદમી પાર્ટીના ઉમેદવાર ગોપાલ ઇટાલીયાને પ્રજાએ પ્રચંડ બહુમતીથી જીત આપી હતી.
આમ આદમી પાર્ટીની જીત થયા બાદ ભાજપે પાર્ટીના નેતા ઉપર ખોટા કેસો કરવાનું શરૂ કર્યું છે. આમ આદમી પાર્ટીના ડેપીટી ચીફના ધારાસભ્ય ચૈતર વસાવા સંકલનની મિલિંગમાં ગયા હતા ત્યાં તેમણે મનરેગામાં થયેલા ૨૦૦૦ અને કૌભાંડ ઉપર સવાલો ઉઠાવ્યા હતા. ભાજપના લોકોએ અને કેટલાક એવા લોકોએ પણ જે મિલિંગમાં અપેક્ષિત પણ ન હતા તે લોકોએ ધારાસભ્ય ચૈતર વસાવા સાથે હાથપાઈ કરી. ત્યારબાદ આમ આદમી પાર્ટીના ધારાસભ્ય ચૈતર વસાવા પોતે ફરિયાદ લખીને પોલીસ સ્ટેશનને આપવા

પહોંચ્યા હતા. જ્યાં ફરિયાદ લેવાની જગ્યાએ પોલીસ ભાજપના ઈશારા પર આમ આદમી પાર્ટીના ધારાસભ્ય ચૈતર વસાવા પર જ ખોટી ફરિયાદ દાખલ કરીને તેમની ધરપકડ કરી હતી.
પોલીસ બંધારણનું અને પોતે લીધેલી શપથનું પાલન કરી રહી નથી સ્પષ્ટ દેખાઈ રહ્યું છે. ખુલ્લેઆમ લોકતંત્રની હત્યા થઈ રહી છે. ભાજપે આ કામ કર્યું છે તેનું મુખ્ય કારણ છે કે ભાજપ આદિવાસી સમાજ વિરોધી માનસિકતા ધરાવે છે. ભાજપ ઇચ્છ્યું નથી કે આદિવાસી સમાજનો કોઈપણ યુવાન આદિવાસી સમાજનો આવાજ બને.
પોસ્ટમોર્ટમ માટે આંબરડી સફારી પાર્કમાં ખસેડવો હતો. પ્રાથમિક એક ઘટના બની હતી. ખાંભા-ડેડાણ રોડ પર વનવિભાગને પેટ્રોલિંગ દરમિયાન ૩થી ૪ માસના દીપડાના બચ્ચાનો મુતદેહ મળી આવ્યો હતો. વનવિભાગની ટીમે મુતદેહને

શરૂ કરી હતી. ઉલ્લેખનીય છે કે આ વિસ્તારમાં આ પ્રકારની આ પહેલી ઘટના નથી. અગાઉ પણ ડેડાણ નજીક એક દીપડાનું વાહન અકસ્માતમાં મોત થયું હતું. સિંહ અને દીપડાની વચ્ચે સંખ્યાને કારણે આ પ્રાણીઓ વારંવાર રોડ ક્રોસ કરતા જોવા મળે છે.